

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

KRR-4100-02-01/2012

Nr ewid. 109/2012/P12109/KRR

Informacja o wynikach kontroli wykonania w 2011 roku planu finansowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Warszawa maj 2012 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja
o wynikach kontroli wykonania
w 2011 roku planu finansowego
Agencji Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa**

p.o. Dyrektor Departamentu Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Wojciech Jadacki

Zatwierdzam:

Wojciech Misiąg

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 24 maja 2012 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	5
1.1. Cel i zakres kontroli	5
1.2. Uwarunkowania prawne i organizacyjne.....	5
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI	8
2.1. Ocena ogólna	8
2.2. Sprawozdawczość.....	9
2.3. Uwagi końcowe i wnioski	9
3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI.....	11
3.1. Księgi rachunkowe.....	11
3.2. Plan finansowy	11
3.3. Wykonanie przychodów i kosztów.....	13
3.3.1. Przychody	13
3.3.2. Aktywa trwałe i aktywa obrotowe ARMiR	15
3.3.3. Koszty	18
3.3.4. Zatrudnienie i wynagrodzenia.....	23
3.3.5. Pochodne od wynagrodzeń	24
3.3.6. Zakupy towarów i usług	25
3.3.7. Nakłady majątkowe	25
3.3.8. Zobowiązania	25
3.4. Rozliczenie dotacji budżetowych	26
3.5. Realizacja programów finansowanych ze środków UE	30
3.5.1. Należności	36
3.5.2. Zobowiązania	36
3.6. Budżet zadaniowy	37
3.7. Inne ustalenia kontroli	39
3.8. Ustalenia innych kontroli	40
3.8.1. Kontrole NIK	40
3.8.2. Audyt Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej	41
4. INFORMACJE DODATKOWE O PRZEPROWADZONEJ KONTROLI	42
4.1. Protokół.....	42
4.2. Wystąpienie pokontrolne.....	42
4.3. Finansowe rezultaty kontroli.....	42

ZAŁĄCZNIKI

Wykaz skrótów i pojęć używanych w Informacji

Agencja płatnicza	– Instytucja wskazana przez rząd i podlegająca specjalnej procedurze akredytacji (w uzgodnieniu z Komisją Europejską); agencja płatnicza pełni trzy główne funkcje: autoryzuje, realizuje i księguje płatności
ARiMR	– Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
BGK	– Bank Gospodarstwa Krajowego
BP ARiMR	– Biuro Powiatowe Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
EFR	– Europejski Fundusz Rybacki
EFRG	– Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji
EFRROW	– Europejski Fundusz Rolniczy na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
EURO	– Środek płatniczy w 17 państwach tworzących strefę euro w Unii Europejskiej
FAPA	– Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa
FRiOR	– Fundusz Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa
Fundusze strukturalne	– Fundusze tworzone w budżecie Unii Europejskiej, umożliwiające pomoc w restrukturyzacji i modernizacji gospodarki krajów członkowskich drogą interwencji w kluczowych sektorach i regionach
JPO	– Jednolita Płatność Obszarowa
UPO	– Uzupełniająca Płatność Obszarowa
LAN/WAN	– Lokalna sieć komputerowa (Local Area Network) / Rozległa sieć komputerowa (Wide Area Network)
LPIS	– System Identyfikacji Działek Rolnych (Land Parcel Identification System)
MF	– Ministerstwo Finansów
MRiRW	– Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
OFSA PROW	– System wsparcia informatycznego OFSA dla działań pomocowych realizowanych w ramach PROW 2007–2013
ONW	– Działanie w ramach PROW 2007–2013 pn. <i>Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania</i>
OR ARiMR	– Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
PO RYBY 2007–2013	– Program Operacyjny <i>Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013</i>
PROW 2004–2006	– Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004–2006
PROW 2007–2013	– Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013
PFRON	– Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
SG EFOiGR	– Sekcja Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej
SPO Restrukturyzacja 2004–2006	– Sektorowy Program Operacyjny <i>Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004–2006</i>
SPO Rybołówstwo 2004–2006	– Sektorowy Program Operacyjny <i>Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004–2006</i>
UE	– Unia Europejska
WPR	– Wspólna Polityka Rolna
ZFŚS	– Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych
ZSZiK	– Zintegrowany System Zarządzania i Kontroli (IACS – Integrated Administration and Control System)

1. Wprowadzenie

1.1. Cel i zakres kontroli

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w okresie od 2 stycznia 2012 r. do 11 kwietnia 2012 r. przeprowadziła, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. *o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, kontrolę Nr P/12/109 *Wykonanie w 2011 roku planu finansowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa*.

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w 2011 r. określonego w załączniku nr 14 do ustawy budżetowej na rok 2011², w zakresie przychodów i kosztów, z uwzględnieniem wykonania zadań statutowych.

Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 r. i została przeprowadzona pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności, w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Kontrola przeprowadzona została zgodnie z obowiązującymi w NIK standardami kontroli oraz założeniami metodycznymi do kontroli wykonania budżetu państwa na rok 2011³.

1.2. Uwarunkowania prawne i organizacyjne

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jest państwową osobą prawną. Nadzór nad Agencją sprawuje minister właściwy do spraw rozwoju wsi, a w zakresie gospodarki finansowej, gospodarowania środkami pochodzącymi z funduszy Unii Europejskiej oraz innych źródeł zagranicznych – minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Organem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jest Prezes Agencji.

W 2011 r. gospodarka finansowa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa podlegała przepisom wynikającym z ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*⁴, ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – *Prawo zamówień publicznych*⁵ oraz ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości*⁶.

Szczegółowe zasady gospodarki finansowej Agencji w 2011 r. określała ustawa z dnia 9 maja 2008 r. *o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa*⁷ oraz rozporządzenie Ministra

¹ Dz. U. z 2012 r. Nr 82.

² Ustawa z dnia 20 stycznia 2011 r. (Dz. U. Nr 29, poz. 150).

³ Por. <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

⁴ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

⁶ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

⁷ Dz. U. Nr 98, poz. 634 ze zm.

Finansów z dnia 28 stycznia 2009 r. w *sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa*⁸. Stosownie do § 2 i § 3 tego rozporządzenia Minister Finansów sprawuje nadzór nad Agencją w zakresie gospodarowania środkami pochodzącymi z funduszy Unii Europejskiej oraz krajowymi środkami przeznaczonymi na współfinansowanie wydatków realizowanych z tych funduszy, a także krajowymi środkami publicznymi przeznaczonymi na funkcjonowanie Agencji i realizację jej zadań. Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 1 powyższego rozporządzenia Minister Finansów nadzoruje przygotowanie projektu planu finansowego Agencji na dany rok.

Oprócz kwot określonych w planie finansowym w wysokości 2,1 mld zł Agencja w 2011 r. dysponowała środkami z budżetu państwa i budżetu środków europejskich w wysokości 24,0 mld zł na realizację zadań Wspólnej Polityki Rolnej, w tym płatności bezpośrednich i PROW 2007–2013, a także na PO RYBY 2007–2013. Środki te nie były ujmowane w planie finansowym ARiMR stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 stycznia 2009 r. w *sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa*. Zgodnie z § 10 tego rozporządzenia środki pochodzące z funduszy UE są gromadzone, wydatkowane i ewidencjonowane w sposób określony w odrębnych przepisach i umowach międzynarodowych. Środki te są przekazywane Agencji na podstawie składanych przez nią zapotrzebowań, zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 22 września 2006 r. *o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej*⁹.

Agencja prowadzi wyodrębnione księgi rachunkowe dla środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej na WPR, stosownie do rozporządzenia Komisji (WE) Nr 885/2006 z 21 czerwca 2006 r. *ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) Nr 1290/2005 w zakresie akredytacji agencji płatniczych i innych jednostek, jak również rozliczenia rachunków EFRG i EFRROW*¹⁰.

Z wykorzystania otrzymanych środków na Wspólną Politykę Rolną (w tym PROW 2007-2013) Agencja składa Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministrowi Finansów sprawozdania z częstotliwością (tygodniową, miesięczną, półroczną lub roczną) przewidzianą w rozporządzeniach: Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2010 r. w *sprawie zakresu sprawozdań dotyczących realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata*

⁸ Dz. U. Nr 30, poz. 193 ze zm.

⁹ Dz. U. Nr 187, poz. 1381 ze zm.

¹⁰ Dz. U. L 171 z 23 czerwca 2006 r., s. 90 ze zm.

2007–2013 oraz trybu i terminów przekazywania tych sprawozdań¹¹ i z dnia 6 grudnia 2006 r. w sprawie zakresu, trybu, formy oraz terminów przekazywania przez agencje płatnicze danych finansowych i informacji jednostce koordynującej¹² oraz Ministra Finansów z dnia 12 stycznia 2010 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej¹³.

Zgodnie ze statutem określonym w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 czerwca 2009 r. w sprawie nadania statutu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa¹⁴ oraz regulaminem organizacyjnym wprowadzonym przez Prezesa Agencji zarządzeniem nr 74/2009 z dnia 24 czerwca 2009 r. w ramach Agencji wyodrębniono Centralę ARiMR, 16 oddziałów regionalnych oraz 314 biur powiatowych. W Centrali ARiMR wyodrębniono 24 departamenty i Biuro Prezesa. W skład tych komórek organizacyjnych w Centrali wchodziły: wydziały, zespoły i samodzielne stanowiska pracy.

¹¹ Dz. U. Nr 56, poz. 346 ze zm.

¹² Dz. U. Nr 229, poz. 1674 ze zm.

¹³ Dz. U. Nr 4, poz. 28.

¹⁴ Dz. U. Nr 97, poz. 811 ze zm.

2. Podsumowanie wyników kontroli

2.1. Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie w 2011 r. planu finansowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Zgodnie z przeznaczeniem wykorzystane zostały przez ARiMR środki finansowe z dotacji podmiotowej na realizację zaplanowanych zadań związanych z funkcjonowaniem Agencji, działalnością pomocową dla rolnictwa¹⁵ oraz środki z dotacji celowych na inwestycje i zakupy inwestycyjne, finansowanie i współfinansowanie pomocy technicznej w ramach PO RYBY 2007–2013 na realizację zadania *Wykonywanie zadań Instytucji Zarządzającej w zakresie wdrażania osi priorytetowej 1,2,3 Programu Operacyjnego Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013* oraz na realizację programu wieloletniego *Przygotowanie, obsługa i sprawowanie przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej w II połowie 2011 r.* (str. 26).

Na podstawie projektu danych bilansowych oraz według stanu ksiąg rachunkowych ARiMR na dzień 29 lutego 2012 r.:

- zrealizowane w 2011 r. przychody Agencji wyniosły 2.042.971,3 tys. zł i były wyższe o 1.200,3 tys. zł (o 0,1%) w porównaniu do planu po zmianach i wyższe o 6.089,3 tys. zł (o 0,3%) od zrealizowanych przychodów w 2010 r. w wysokości 2.036.882 tys. zł (str. 13),
- poniesione w 2011 r. przez Agencję koszty wyniosły 2.021.088,0 tys. zł i były niższe o 88.012,0 tys. zł (o 4,2%) od planu po zmianach oraz wyższe o 77.659 tys. zł (o 4,0%) od poniesionych w 2010 r. (str. 18).

Zgodnie z przeznaczeniem wykorzystane zostały przez ARiMR środki finansowe w 2011 r. na realizację programów finansowanych ze środków UE i współfinansowanych ze środków krajowych, tj. WPR (I filar), PROW 2007–2013 i PO RYBY 2007–2013 z dotacji celowych wydatkowano łącznie 24.007.419,8 tys. zł (98,4% planu), w tym ze środków unijnych 18.067.612,3 tys. zł¹⁶ oraz ze środków krajowych 5.939.807,5 tys. zł (str. 30).

¹⁵ Działalność ARiMR w ramach pomocy ze środków krajowych realizowana była w 2011 r. zgodnie z *Wytocznymi Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym i leśnym na lata 2007–2013* (Dz. U. L 319 z 27 grudnia 2006 r., s. 1), ustawą z dnia 9 maja 2008 r. o ARiMR, rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie *realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa* (Dz. U. Nr 22, poz. 121 ze zm.).

¹⁶ W tym wydatkowano ze środków unijnych w ramach PO RYBY 2007–2013 w kwocie – 598.233,9 tys. zł. Dane te pozyskano ze sprawozdania Rb–28UE część 62 – Rybołówstwo, ponieważ płatności dokonuje BGK, środki pieniężne nie wpływają na rachunek ARiMR.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła wzrost należności wymagalnych z tytułu zadań realizowanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków unijnych, które na koniec 2011 r. wyniosły 281.942,2 tys. zł i w porównaniu do 2010 r. zwiększyły się o 122.023,4 tys. zł (o 76,3%), z tego w ramach Wspólnej Polityki Rolnej o 96.896,3 tys. zł (o 198,0%) oraz funduszy strukturalnych 2004–2006 o 20.636,6 tys. zł (o 21,7%). Wzrost tych należności nastąpił przede wszystkim na skutek prowadzonych działań kontrolnych Agencji oraz wdrażania w tym zakresie zmian organizacyjnych. W 2011 r. w wyniku działań windykacyjnych dotyczących WPR, funduszy strukturalnych 2004–2006, programu SAPARD Agencja odzyskała łącznie 56.532,3 tys. zł (str. 36).

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykorzystanie środków finansowych na realizację programów finansowanych przez Unię Europejską.

2.2. Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzane przez Agencję sprawozdania finansowe za 2011 r.: Rb–N kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, Rb–UN roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie należności z tytułu papierów wartościowych według wartości księgowej, Rb–Z kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, Rb–UZ roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych.

Sporządzone przez Agencję sprawozdania budżetowe o stanie należności i zobowiązań za IV kwartał 2011 r. Rb–N, Rb–Z oraz roczne Rb–UN, Rb–UZ przekazywały prawdziwy i rzetelny obraz należności i zobowiązań na koniec 2011 r. Podane w sprawozdaniach wielkości odpowiadały zapisom w ewidencji księgowej. Sprawozdania zostały przekazane do Głównego Urzędu Statystycznego w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹⁷.

2.3. Uwagi końcowe i wnioski

Poziom realizacji planu finansowego ARiMR w 2011 r. był zbliżony do osiągniętego w 2010 r. Przychody Agencji zostały wykonane na poziomie 100,1%, a koszty nie przekroczyły 96% kosztów planowanych.

¹⁷ Dz. U. Nr 43, poz. 247.

W 2011 r. na realizację programów finansowanych ze środków UE i współfinansowanych ze środków krajowych, tj. WPR (I filar), PROW 2007–2013 i PO RYBY z dotacji celowych zrealizowano wydatki na poziomie 98,4% zaplanowanych.

Na koniec 2011 r. nadal był wysoki stan środków uzyskanych, ze zwrotów od beneficjentów i nierozliczonych z funduszami EFRROW, EFRG i SG EFOiGR, który wynosił łącznie 20.114,8 tys. zł. Na koniec 2010 r. stan tych środków wyniósł łącznie 28.567,2 tys. zł (str. 37).

Najwyższa Izba Kontroli wnosi o zintensyfikowanie działań na rzecz rozliczenia powyższych środków zwróconych przez beneficjentów.

Wnioski skierowane do Prezesa ARiMR w wystąpieniu pokontrolnym zostały przedstawione w rozdziale 4.2 Informacji.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

3.1. Księgi rachunkowe

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie system rachunkowości oraz mechanizmy kontroli zarządczej dotyczącej operacji finansowych, gospodarczych oraz zgodność i wiarygodność ksiąg rachunkowych.

Wyniki przeprowadzonej przez NIK kontroli wykonania planu finansowego Agencji w 2010 r., jak również badanie przez biegłego rewidenta rocznego sprawozdania finansowego za 2010 r. nie wykazały uchybień w sposobie prowadzenia ksiąg rachunkowych. W okresie od poprzedniego badania nie został także zmieniony system finansowo–księgowy. W związku z powyższym, w 2011 r., zgodnie z założeniami kontroli odstąpiono od szczegółowego badania ksiąg rachunkowych. Badanie 56 dowodów, (dobrych w sposób celowy) z określonych grup wydatków wykazało ich poprawność formalną i prawidłowość ujęcia w księgach.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia przeprowadzenie i rozliczenie inwentaryzacji w 2011 r.

3.2. Plan finansowy

W planie finansowym ARiMR na 2011 r., stanowiącym załącznik nr 14 do ustawy budżetowej na rok 2011, określono przychody ogółem w kwocie 2.116.340 tys. zł. Przychody uwzględniały dotację z budżetu państwa w kwocie 2.073.037 tys. zł (98,7%), w tym dotację podmiotową, na działalność statutową w kwocie 1.875.999 tys. zł, dotację celową na przygotowanie i sprawowanie przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej w kwocie 38 tys. zł oraz dotację celową na inwestycje i zakupy inwestycyjne w kwocie 197.000 tys. zł.

W zaplanowanych przychodach własnych w wysokości 20.549 tys. zł ujęto odsetki w wysokości 9.696 tys. zł, w tym odsetki od środków na rachunkach bankowych Agencji, odsetki od zwrotów nienależnie pobranych dopłat do oprocentowania kredytów, odsetki od środków udzielonych przez FRiOR z tytułu umów przedfunduszowych oraz inne przychody w kwocie 10.853 tys. zł (opłaty związane z oznakowaniem zwierząt, zwroty nienależnie otrzymanych dopłat do oprocentowania kredytów udzielanych w ramach działalności statutowej, prowizje od udzielonych poręczeń i gwarancji kredytowych). W pozostałych przychodach oszacowanych na kwotę 22.754 tys. zł ujęto przewidywane wpływy z tytułu zwrotu wydatków przez UE, poniesionych na finansowanie pomocy technicznej w ramach PROW 2007–2013.

Po dwóch zmianach planu zmniejszono przychody do 2.041.771 tys. zł (o 3,5%).

Zmniejszenie przychodów było spowodowane między innymi zmniejszeniem o 31,2% dotacji na inwestycje i zakupy inwestycyjne do kwoty 135.498 tys. zł.

Przychody własne ARiMR zostały zwiększone o 18,8% do kwoty 24.415 tys. zł. Zwiększenie tych przychodów wynikało z przewidywanego uzyskania wyższych (w stosunku do planowanych), odsetek od odzyskanych środków udzielonych w ramach FRiOR i umów przedfunduszowych oraz odsetek bankowych od środków własnych Agencji. W pozycji tej ujęto dywidendy i udziały w zysku w kwocie 1.173 tys. zł.

W planie finansowym ARiMR stanowiącym załącznik nr 14 do ustawy budżetowej na 2011 r., ustalono koszty w wysokości 2.296.202 tys. zł. Po dwóch zmianach planu zmniejszono koszty o 187.102 tys. zł (o 8,1%) do kwoty 2.109.100 tys. zł.

Koszty według rodzaju zostały zmniejszone o 3,1% z 1.088.774 tys. zł, do kwoty 1.055.343 tys. zł. Pozostałe usługi obce planowane w kwocie 360.082 tys. zł zostały zmniejszone o 23.095 tys. zł (o 6,4%) do kwoty 336.987 tys. zł.

Koszty Agencji powstałe w związku z realizacją zadań bieżących dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych zostały w 2011 r. zmniejszone o 2,7%, z kwoty 922.463 tys. zł do 897.826 tys. zł. Wynikało to ze zmniejszonych środków na dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielonych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód. Zmniejszono również koszty na częściową spłatę kapitału kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych z 50.000 tys. zł do 25.000 tys. zł. Zwiększeniu natomiast uległy koszty z tytułu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielonych na sfinansowanie części kosztów inwestycji z 594.673 tys. zł do 651.873 tys. zł.

Planowane pozostałe koszty ARiMR zostały w 2011 r. zmniejszone z kwoty 284.965 tys. zł, do kwoty 155.931 tys. zł, a nakłady na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych zostały zmniejszone z 262.125 tys. zł, do 140.704 tys. zł. Pozostałe koszty operacyjne zostały zmniejszone z 22.840 tys. zł, do 15.227 tys. zł.

W planie finansowym ARiMR stanowiącym załącznik 14 do ustawy budżetowej na rok 2011 zaplanowano zobowiązania według wartości nominalnej w wysokości 423.137 tys. zł w tym zobowiązania wymagalne w wysokości 201.018 tys. zł, które stanowiły jednocześnie planowany deficyt środków finansowych na koniec 2011 r. Ustalono ujemny wynik finansowy w wysokości 179.862 tys. zł. Po dwóch zmianach planu finansowego ARiMR dokonanych w trybie

art. 52 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych* oraz zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi po uprzednim uzgodnieniu z Ministrem Finansów, planowany ujemny wynik finansowy ustalono w wysokości – 67.329 tys. zł.

Zmniejszenie planowanych kosztów o 8,1%, planowanych przychodów o 3,5% oraz zwiększenie planowanych zobowiązań 2011 r. płatnych w 2012 r. o 19,1% spowodowało, że nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. Powyższe zmiany planu wynikały z potrzeby zrównoważenia przychodów z kosztami, w celu zmniejszenia zobowiązań wymagalnych.

Oprócz kwot określonych w planie finansowym Agencja w 2011 r. dysponowała środkami z budżetu państwa i budżetu środków europejskich w wysokości 24,0 mld zł, przeznaczonymi na realizację zadań w ramach Wspólnej Polityki Rolnej i PO RYBY 2007–2013. Środki te nie były ujęte w planie finansowym ARiMR stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 stycznia 2009 r. w *sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa*.

3.3. Wykonanie przychodów i kosztów

3.3.1. Przychody

Zrealizowane w 2011 r. przychody ogółem Agencji wyniosły 2.042.971,3 tys. zł i były wyższe o 1.200,3 tys. zł (0,06%) w porównaniu do planu po zmianach (2.041.771 tys. zł) oraz o 0,3% od zrealizowanych przychodów ogółem w 2010 r. (2.036.882 tys. zł).

W strukturze zrealizowanych przychodów dotacje z budżetu państwa stanowiły 98,4% przychodów ogółem i były niższe o 0,3% od planowanych (2.017.356 tys. zł). Dotacja podmiotowa na cele statutowe ARiMR została zrealizowana w kwocie 1.875.964,2 tys. zł (w 99,99%) i stanowiła 91,8% przychodów ogółem.

Dotacje celowe stanowiły 0,3% przychodów ogółem i zostały zrealizowane w kwocie 5.808,2 tys. zł oraz były niższe o 0,9% od planowanych. Zostały one wykorzystane na finansowanie i współfinansowanie pomocy technicznej w ramach PO RYBY 2007–2013 w kwocie 5.781,9 tys. zł oraz na realizację programu wieloletniego przygotowanie, obsługa i sprawowanie przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej w II połowie 2011 r. w kwocie 26,3 tys. zł.

Dotacja celowa na finansowanie inwestycji i zakupów inwestycyjnych stanowiła 6,3% przychodów ogółem i została zrealizowana w kwocie 129.129,5 tys. zł (w 95,3%).

Przychody własne Agencji stanowiły 1,6% przychodów ogółem i zostały zrealizowane w wysokości 32.069,4 tys. (w 131,3%) zł. Składały się na nie między innymi: dywidendy i udziały w zysku, odsetki od środków na rachunkach bankowych Agencji, od środków udzielonych przez FRiOR i umów przedfunduszowych, od zwrotów dotyczących pomocy krajowej (mała przedsiębiorczość, dopłat do oprocentowania kredytów bankowych finansowanych z dotacji podmiotowej) oraz inne przychody własne (z tytułu opłat za czynności związane z oznakowaniem zwierząt), prowizji od poręczeń i gwarancji kredytowych.

Agencja z tytułu sprzedaży środków trwałych uzyskała przychody w wysokości 1.094,7 tys. zł, które były wyższe o 263,7 tys. zł, (o 31,7%) od planowanych (831 tys. zł). Dotyczyły między innymi przychodów ze sprzedaży w drodze przetargu otwartego, po uprzedniej wycenie przez licencjonowanych rzeczoznawców 157 samochodów wycofanych z eksploatacji na kwotę 1.040,6 tys. zł oraz sieci LAN–WAN. Według wskaźnika (wartość umorzenia/wartości początkowej brutto) stopień zużycia samochodów wynosił 100%. Dokonana przez Agencję sprzedaż samochodów została podyktowana względami ekonomicznymi, bowiem z uwagi na rocznik samochodów (2003–2004) i ich duży przebieg, były ponoszone wysokie koszty eksploatacji i napraw.

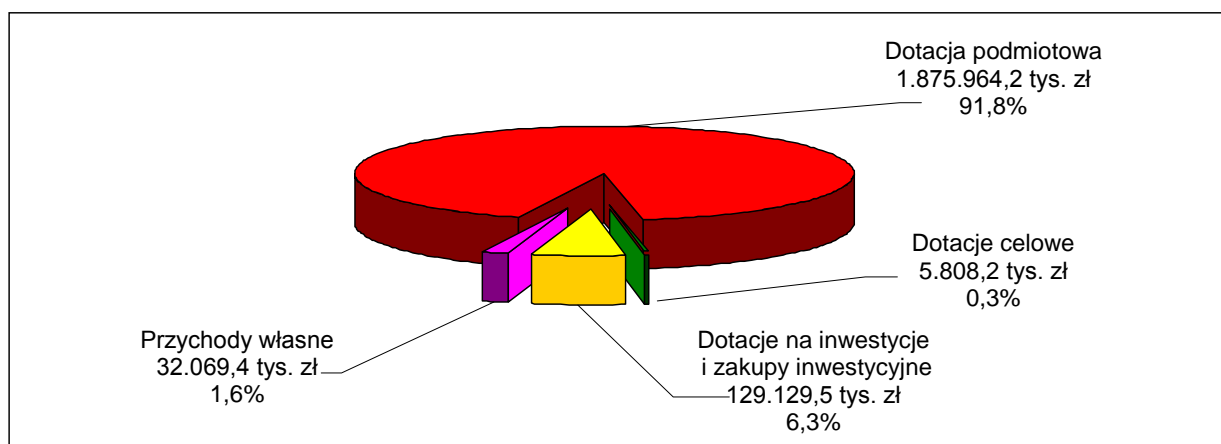
Nie zrealizowano zaplanowanych przychodów z tytułu zwrotu z budżetu UE wydatków poniesionych na finansowanie pomocy technicznej PROW 2007–2013 w kwocie 22.754 tys. zł. Środki te zostały przekazane na rachunek dochodów budżetu państwa w związku ze stanowiskiem Ministra Finansów, w którym określono, że środki z budżetu UE otrzymane w 2011 r. w wyniku zwrotu wydatków poniesionych na finansowanie pomocy technicznej PROW 2007–2013 nie stanowią przychodu Agencji.

We wstępnym wykonaniu planu finansowego ARiMR za 2011 r. (dane z projektu bilansu oraz według stanu ksiąg rachunkowych na dzień 31 stycznia 2012 r.) ujęto kwotę 1.700.185,89 zł jako niezaplanowane pozostałe przychody. Powyższa kwota została zrefundowana przez Komisję Europejską, w związku z wydatkowanymi przez Agencję w 2009 r. środkami na pomoc techniczną PO RYBY 2007–2013. W rezultacie działań kontrolnych NIK kwota ta w dniu 23 lutego 2012 r. została przekazana na rachunek dochodów Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (str. 42).

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przychodów ogółem Agencji.

Szczegółowe dane o przychodach Agencji w 2011 r. przedstawiono w załączniku nr 1 do Informacji.

Rys. 1. Struktura zrealizowanych przychodów ARiMR w 2011 r.

Źródło: dane własne NIK po kontroli wykonania planu finansowego ARiMR w 2011 r.

3.3.2. Aktywa trwałe i aktywa obrotowe ARiMR

Na koniec 2011 r. wartość aktywów ARiMR wyniosła 604.440,1 tys. zł i była wyższa o 79.104,1 tys. zł, tj. o 15,1% od planowanej po zmianach (525.336 tys. zł). Aktywa były wyższe o 21.388,1 tys. zł od zrealizowanych w 2010 r. (583.052 tys. zł).

Realizacja planu finansowego ARiMR w zakresie aktywów trwałych wyniosła 462.550 tys. zł i była niższa o 11.251 tys. zł, tj. o 2,4% od planowanych po zmianach (473.801 tys. zł). Główną przyczyną niższego wykonania wartości netto aktywów trwałych, w stosunku do wartości planowanych na 2011 r. po zmianach była niższa niż planowano realizacja nakładów na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych.

W tej pozycji planu ujęto również posiadane przez Agencję wartości akcji w spółkach akcyjnych tworzących rynki hurtowe. Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. Agencja posiadała 1.085.567 akcji w 13 spółkach akcyjnych tworzących rynki hurtowe o wartości nominalnej 130.840,6 tys. zł. Wartość bilansowa tych akcji na koniec 2011 r. wynosiła 116.436,7 tys. zł, tj. 100,6% wartości zaplanowanej (115.717 tys. zł). W 2011 r. Agencja uzyskała przychody z tytułu dywidendy za 2010 r. w łącznej kwocie 1.173,2 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach.

Aktywa obrotowe wyniosły 141.890,1 tys. zł i były wyższe o 90.355,1 tys. zł, tj. o 175,3% od planowanych po zmianach (51.535 tys. zł). Wzrost wartości aktywów

obrotowych wynikał głównie z wyższego o 87.880,4 tys. zł od planowanego stanu środków pieniężnych (25.466 tys. zł), który na koniec 2011 r. wyniósł 113.346,4 tys. zł.

Stan środków finansowych na rachunkach bankowych Agencji na dzień 31 grudnia 2011 r. wyniósł 113.346,4 tys. zł i był wyższy o 45.213,4 tys. zł (o 66,4%) od stanu na koniec 2010 r. w wysokości 68.133,0 tys. zł. Były to między innymi środki finansowe pochodzące z wadów i z tytułu zabezpieczenia umów, dotacji budżetowych, środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych oraz środków własnych Agencji.

Stan środków finansowych stanowiących przychody własne Agencji na dzień 31 grudnia 2011 r. wyniósł 87.555,5 tys. zł i był wyższy o 30.102,1 tys. zł (o 52,4%) od stanu na koniec 2010 r. w wysokości 57.453,4 tys. zł. W 2011 r. Agencja, ze środków własnych, wydatkowała 1.968,0 tys. zł, z tego 1.371,0 tys. zł na wydatki bieżące oraz 597,0 tys. zł na wydatki majątkowe.

Agencja w 2011 r. lokowała wolne środki finansowe na łączną kwotę 1.934.670,7 tys. zł, i uzyskała z tego tytułu odsetki w łącznej kwocie 457,5 tys. zł. Lokaty były dokonane w trzech bankach. W Banku Ochrony Środowiska S.A. III O/Warszawa założono 8 lokat na łączną kwotę 201.474,6 tys. zł, średnia długość trwania lokat wynosiła 4 dni, przy średnim oprocentowaniu wynoszącym 3,07%. Bank naliczył należne odsetki w wysokości 68,9 tys. zł. W Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. IV O/Warszawa założono 170 lokat na łączną kwotę 1.450.752,0 tys. zł. Średnia długość trwania lokaty wynosiła 1,3 dnia, przy średnim oprocentowaniu wynoszącym 2,95%. Bank naliczył odsetki w wysokości 187,8 tys. zł. W Banku Gospodarstwa Krajowego III O/Warszawa, założono 11 lokat na łączną kwotę 282.441,1 tys. zł, średnia długość lokaty wynosiła 6,82 dnia, przy średnim oprocentowaniu wynoszącym 3,81%. Bank naliczył należne odsetki w wysokości 200,8 tys. zł.

W okresie od 11 maja do 28 grudnia 2011 r. ARiMR przekazywała Ministerstwu Finansów w depozyt posiadane wolne środki, które lokowano średnio na 14 dni przy oprocentowaniu wynoszącym od 3,66% do 4,27%. Uzyskane w wyniku powyższego odsetki wyniosły łącznie 2.333,2 tys. zł.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia lokowanie przez Agencję wolnych środków w bankach.

3.3.2.1. Należności i umorzenia

Należności (brutto) na koniec 2011 r. z tytułu działalności krajowej wyniosły łącznie 209.501,8 tys. zł¹⁸ i były niższe o 4.055,5 tys. zł (o 1,9%) w stosunku do stanu na koniec 2010 r. (213.557,3 tys. zł). Były to głównie należności: z tytułu finansowania lub dofinansowania ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu, unieszkodliwienia padłych zwierząt, które wyniosły 110.311,5 tys. zł i były wyższe o 8.991,8 tys. zł (o 8,9%) w porównaniu do stanu na koniec 2010 r. (101.319,7 tys. zł); z tytułu wykupionych wierzytelności FRiOR które zmalały o 1.027,8 tys. zł (o 4,0%) i wynosiły 24.498,6 tys. zł; z tytułu FRiOR – kredyty modernizacyjne i naprawcze które zmalały o 370,6 tys. zł (o 2,0%) i wynosiły 18.452,2 tys. zł.

Stan należności brutto według wartości nominalnej został zaktualizowany o odpisy aktualizacyjne¹⁹ (182.296,2 tys. zł), zgodnie z zasadą ostrożności na podstawie art. 35b ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości uwzględniającej stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty. Po ich uwzględnieniu stan należności netto na dzień 31 grudnia 2011 r. wyniósł 27.205,6 tys. zł, tj. był mniejszy o 730,1 tys. zł (o 2,6%) w stosunku do stanu należności netto na dzień 31 grudnia 2010 r. (27.935,7 tys. zł).

Należności (brutto) dochodzone na drodze sądowej²⁰ na koniec 2011 r. wynosiły łącznie 111.191,7 tys. zł i były wyższe o 128,3% w porównaniu do stanu na koniec 2010 r. (48.694,3 tys. zł). Były to głównie należności z tytułu finansowania lub dofinansowania ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu, unieszkodliwienia padłych zwierząt, które wynosiły 110.092,3 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2011 r. w stosunku do podmiotów świadczących usługi utylizacyjne prowadzonych było 60 postępowań sądowych, z powództwa Agencji²¹. Wartość początkowa roszczeń wynosiła łącznie 83.991,2 tys. zł.

Z 10 spraw zakończonych prawomocnymi wyrokami (I lub II instancji), 4 zakończyły się wyrokami korzystnymi dla Agencji (łącna wartość początkowych roszczeń wynosiła 130,1 tys. zł). W przypadku pozostałych 6. wyroków powództwo Agencji zostało oddalone (łącna wartość roszczeń początkowych wynosiła 1.659,4 tys. zł).

¹⁸ W tym należności długoterminowe (bez odpisów aktualizacyjnych) z tytułu finansowania lub dofinansowania przez Agencję dostaw i usług wynosiły 1.387,5 tys. zł i zmniejszyły się o 479,2 tys. zł w porównaniu do stanu należności na koniec 2010 r. (1.866,7 tys. zł).

¹⁹ Odpisy aktualizujące należności to rezerwy utworzone w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych (w zależności od rodzaju należności), w związku z ryzykiem ich nieuregulowania.

²⁰ Na dzień 31 grudnia 2011 r. nastąpił wzrost należności dochodzonych na drodze sądowej o 62.497,5 tys. zł (o 128,3% w stosunku do należności na koniec 2010 r.).

²¹ Agencja wystąpiła z pozwami przeciwko podmiotom świadczącym usługi utylizacyjne, wynikało to ze stanowiska organów kontroli skarbowej, które w wyniku kontroli stwierdziły uchybienia w realizacji umów przez podmioty świadczące usługi utylizacyjne – pierwsze kontrole UKS przeprowadzone zostały w 2007 r.

Prezes Agencji, na podstawie art. 24 w związku z art. 25, 26, 27 i art. 28 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa umorzył 5 wierzytelności dotyczących środków FRiOR, w łącznej kwocie 585,2 tys. zł oraz rozłożył na raty 66 wierzytelności z tego tytułu na łączną kwotę 6.105,3 tys. zł. Umorzeń dokonano zgodnie z powyższymi przepisami.

W wyniku prowadzonych w 2011 r. działań windykacyjnych, Agencja odzyskała należności w łącznej kwocie 7.144,4 tys. zł.

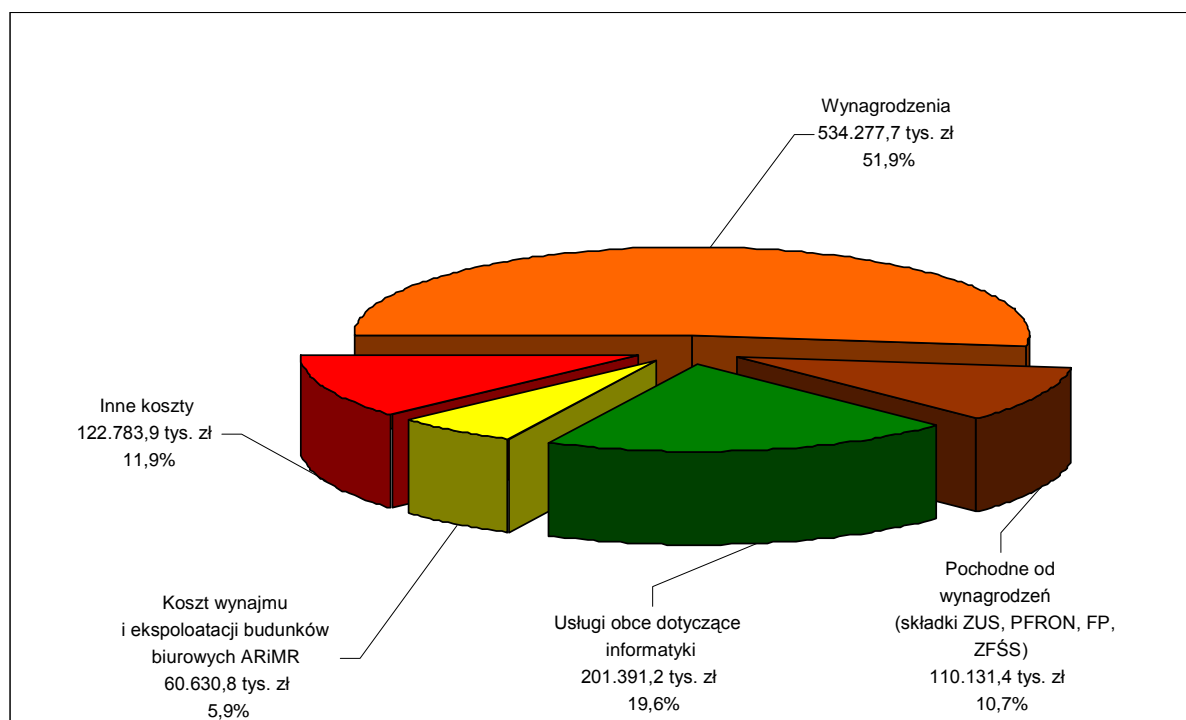
Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność windykacyjną Agencji.

3.3.3. Koszty

Poniesione w 2011 r. przez Agencję koszty ogółem wyniosły 2.021.088,0 tys. zł i były niższe o 88.012,0 tys. zł (o 4,2%) od planu po zmianach.

Koszty według rodzaju wyniosły 1.029.215,0 tys. zł i były niższe o 26.128,0 tys. zł (o 2,5%) od planu po zmianach (1.055.343,0 tys. zł). Było to związane z obniżeniem kosztów materiałów i energii, usług, pozostałych usług obcych, wynagrodzeń wraz z pochodnymi. W porównaniu do 2010 r. koszty według rodzaju były wyższe o 0,8%.

Rys. 2. Struktura zrealizowanych przez ARiMR kosztów według rodzaju w 2011 r.

Źródło: dane własne NIK po kontroli wykonania planu finansowego ARiMR w 2011 r.

Koszty Agencji powstałe w związku z realizacją zadań przez jednostki niezaliczone do sektora finansów publicznych wyniosły 854.651,4 tys. zł i były niższe o 43.174,6 tys. zł (o 4,8%) od planu po zmianach. Wynikało to głównie z niższych kosztów dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie części kosztów inwestycji oraz częściowej spłaty kapitału kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych.

Pozostałe koszty wyniosły 137.221,6 tys. zł i były niższe o 18.709,4 tys. zł (o 12,0%) od planu po zmianach, w tym nakłady na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych wyniosły 132.920,7 tys. zł i były niższe o 7.783,3 tys. zł (o 5,5%) od planowanych. Niższe koszty wynikały z uzyskania oszczędności po przeprowadzonych postępowaniach przetargowych oraz z odstąpienia od realizacji niektórych zadań.

Koszty według rodzaju obejmowały między innymi:

Materiały i energię. W planie finansowym zaplanowano te koszty w wysokości 43.110 tys. zł, a zrealizowano w kwocie 40.427,6 tys. zł, (93,8% planu). Niepełna ich realizacja wynikała między innymi z niższego poziomu realizacji zakupu artykułów spożywczych i gospodarczych, książek i prasy. Poza tym Agencja poniosła niższe koszty energii elektrycznej, wody i gazu z uwagi na zmianę siedziby Centrali ARiMR. Poniesiono także niższe koszty zakupu części i akcesoriów samochodowych, co wynikało między innymi ze sprzedaży najstarszych pojazdów.

Pozostałe usługi obce. Zaplanowane koszty w kwocie 336.987 tys. zł zrealizowano w wysokości 328.106,2 tys. zł (97,4% planu). Na pozycję pozostałych usług obcych składały się głównie koszty z tytułu usług: telekomunikacyjnych, informatycznych, kontroli na miejscu, pocztowych i kurierskich, kserograficznych i drukarskich, serwisowych i konserwacyjnych, bankowych, koszty najmu i eksploatacji lokali, usług doradczych, w tym ekspertyz, tłumaczeń. Znaczącą pozycją tego rodzaju kosztów były usługi obce związane z informatyką, które wyniosły 201.391,2 tys. zł, w tym usługi informatyczne w zakresie utrzymania systemów – 134.682,8 tys. zł, usługi asysty technicznej i konserwacji systemów – 57.455,5 tys. zł. Niższa realizacja kosztów w stosunku do zaplanowanej wynikała głównie z przedłużającej się procedury przetargowej oraz niezrealizowania postępowania przetargowego na zlecenie drukowania w Centrali ARiMR przez firmę zewnętrzną.

W ramach tej pozycji planu Agencja poniosła koszty najmu i dzierżawy budynków ARiMR w kwocie – 46.714,9 tys. zł, w tym Centrali – 10.957,7 tys. zł oraz eksploatacji budynków – 13.915,9 tys. zł.

Na podstawie ewidencji ilościowo–wartościowej środków trwałych w 2011 r. ustalono, że Agencja posiadała na wyposażeniu 535 sztuk radioodbiorników (Centrala 99 sztuk) oraz 39 sztuk odbiorników telewizyjnych (Centrala 16 sztuk). Ogółem z tytułu opłat abonamentu radiowo–telewizyjnego w 2011 r. wyżej wymienionej ilości radioodbiorników i odbiorników telewizyjnych ARiMR wydatkowała 43,1 tys. zł, zgodnie z art. 2 i 3 ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. *o opłatach abonamentowych*²².

Wynagrodzenia. Koszty wynagrodzeń zaplanowano w kwocie 539.752 tys. zł, a zrealizowano w wysokości 534.277,7 tys. zł (99,0% planu).

Składki od wynagrodzeń. Koszty te zaplanowano w kwocie 93.809 tys. zł, a zrealizowano w wysokości 89.215,2 tys. zł (95,1% planu).

Niepełna realizacja tych kosztów wynikała między innymi z niższej realizacji składek na Fundusz Pracy. Z zaplanowanych kosztów w wysokości 13.224 tys. zł, zrealizowano koszty w kwocie 10.526,8 tys. zł (79,6% planu). Wynikało to z ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w 2011 r. do kwoty 100,7 tys. zł, zwolnienia z obowiązku opłacania składek na Fundusz Pracy za pracowników powracających z urlopu macierzyńskiego lub urlopu wychowawczego w okresie 36 miesięcy oraz zwolnienia z obowiązku opłacania składek na Fundusz Pracy za pracowników, którzy osiągnęli wiek co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn. Agencja od roku 2011 nie naliczała i nie odprowadzała składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, ponieważ jako podmiot należący do jednostek sektora finansów publicznych nie ma obowiązku ich opłacania.

Pozostałe. W tej pozycji zaplanowano koszty w kwocie 29.241 tys. zł, natomiast ich realizacja wyniosła 24.974,2 tys. zł (85,4% planu). Niepełna realizacja tych kosztów wynikała z wprowadzenia rozwiązań oszczędnościowych w zakresie przejazdów i noclegów; ubezpieczenia samochodów i mienia; opieki medycznej; obsługi szkoleń pracowników ARiMR.

Koszty działalności pomocowej wyniosły 854.651,4 tys. zł i były wyższe o 111.663,4 tys. zł (o 15%) od zrealizowanych w 2010 r. (742.988 tys. zł).

²² Dz. U. Nr 85, poz. 728 ze zm.

Agencja współpracowała z 8 bankami w zakresie kredytów inwestycyjnych udzielanych po 1 maja 2007 r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2007 r. *w sprawie szczegółowego zakresu i kierunków działań ARiMR oraz sposobów ich realizacji*²³, zastąpionego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. *w sprawie realizacji niektórych zadań ARiMR*²⁴.

W 2011 r. 8 banków udzieliło 14.674 inwestycyjnych kredytów preferencyjnych z dopłatą Agencji do oprocentowania na kwotę ogółem 3.128.044,2 tys. zł. Najwięcej kredytów udzielono w linii nKZ (na zakup użytków rolnych) – 6.562 na kwotę 1.029.953,0 tys. zł, tj. o 770 kredytów (13,3%) więcej niż w 2010 r. oraz w linii nMR (na utworzenie lub urządzenie gospodarstw rolnych przez osoby, które nie ukończyły 40 roku życia) – 4.862 na kwotę 1.164.922,3 tys. zł, tj. o 1.101 kredytów (9,7%) więcej niż w 2010 r.

Ponadto na:

- realizację przedsięwzięć inwestycyjnych objętych programami branżowymi (linie nBR) udzielono 154 kredyty na kwotę ogółem 47.989,1 tys. zł,
- realizację inwestycji w rolnictwie i przetwórstwie produktów rolnych przez grupy producentów rolnych (linia nGP) udzielono 32 kredyty na kwotę ogółem 21.551,9 tys. zł,
- zakup nieruchomości rolnych przeznaczonych na utworzenie lub powiększenie gospodarstwa rodzinnego (linia nGR) – 744 kredyty na kwotę ogółem 227.407,0 tys. zł,
- realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych, działach specjalnych produkcji rolnej i przetwórstwie produktów rolnych (nIP) – 1.119 kredytów na kwotę ogółem 167.803,48 tys. zł,
- realizację inwestycji w zakresie nowych technologii produkcji w rolnictwie (nNT) udzielono 1.201 kredytów na kwotę ogółem 468.417,3 tys. zł.

W okresie od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r., największe kwoty preferencyjnych kredytów inwestycyjnych przeznaczone zostały między innymi na:

- zakup, budowę budynków inwentarskich o powierzchni 1.059.189,25 m² – na kwotę kredytów 456.906 tys. zł,
- zakup, budowę, przebudowę, remont połączony z modernizacją innych budynków o powierzchni 708.967,61 m² – 200.746,20 tys. zł,
- zakup 89.567,2 ha gruntów rolnych – 1.443.055,25 tys. zł,
- zakup 177.192 szt. maszyn i urządzeń do produkcji rolnej – 236.765,41 tys. zł,
- zakup 46.775 szt. kompletnych linii technologicznych – 73.703,70 tys. zł,
- zakup 42.334 szt. innych maszyn lub urządzeń – 97.360,35 tys. zł.

²³ Dz. U. Nr 77, poz. 514 ze zm. – uchylone z dniem 26 lutego 2009 r.

²⁴ Dz. U. Nr 22, poz. 121 ze zm.

Przedsięwzięcia finansowane preferencyjnymi kredytami inwestycyjnymi (dotyczącymi inwestycji w rolnictwie i przetwórstwie rolno–spożywczym) służyły głównie poprawie struktury agrarnej (55,8% ogólnej liczby kredytów) oraz poprawie efektywności produkcji, polegającej w szczególności na zmniejszeniu kosztów wytworzenia (22,7% ogólnej liczby kredytów).

Koszty dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód wyniosły 97.864,4 tys. zł, tj. 95,3% planu po zmianach. Agencja współpracowała z 13 bankami w zakresie udzielania tych kredytów do dnia 30 kwietnia 2007 r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1996 r. *w sprawie szczegółowych kierunków działań ARiMR oraz sposobów ich realizacji*, oraz z 7 bankami w zakresie kredytów udzielanych po 1 maja 2007 r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2007 r. *w sprawie szczegółowego zakresu i kierunków działań ARiMR oraz sposobów ich realizacji*, zastąpionego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. *w sprawie realizacji niektórych zadań ARiMR*.

W 2011 r. 7 banków udzieliło 18.999 kredytów bankowych przeznaczonych na likwidację skutków klęsk żywiołowych na ogólną kwotę 679.689,7 tys. zł, z czego w linii nKL/01–kredyty klęskowe inwestycyjne – 42 kredyty na kwotę 2.179,7 tys. zł, a w linii nKL/02–kredyty klęskowe obrotowe – 18.957 kredytów na kwotę 677.510,0 tys. zł.

Dopłaty do oprocentowania kredytów klęskowych w 2011 r. wyniosły ogółem 97.864,4 tys. zł, z czego do kredytów udzielonych do 30 kwietnia 2007 r. – 28.297,9 tys. zł, a do kredytów udzielonych od 1 maja 2007 r. – 69.566,48 tys. zł.

Koszty dofinansowania ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie wyniosły 68.491,0 tys. zł, i stanowiły 100% planu po zmianach. W 2011 r. na realizację tego zadania Agencja podpisała umowy z 12 podmiotami. Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. Agencja wypłaciła 57.281,5 tys. zł, a zobowiązania i utworzone rezerwy wynosiły 11.209,5 tys. zł. Wypłacona pomoc dotyczyła zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt: bydła w ilości 113.425 szt., w tym 32.403 szt. podlegających badaniu w kierunku TSE²⁵, owiec 6.122 szt., w tym 4.025 szt. podlegających badaniom w kierunku TSE, kóz 2.201 szt., w tym 1.865 szt. podlegających badaniom w kierunku TSE, koni 3.387 szt., świń 815.617 szt.

²⁵ Zakaźne gąbczaste encefalopatie (ang. transmissible spongiform encephalopathies).

W wyniku dwóch kontroli przeprowadzonych przez UKS w 2011 r. w zakresie celowości i zgodności gospodarowania środkami publicznymi przeznaczonymi na finansowanie lub dofinansowanie kosztów zbioru, transportu lub unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich ponoszonych przez producentów rolnych za 2010 r., nie stwierdzono nieprawidłowości skutkujących koniecznością korekty kwoty pomocy finansowej udzielonej przez Agencję.

Koszty finansowania zalesiania gruntów rolnych wyniosły 42.963,5 tys. zł (100% planu po zmianach). W 2011 r. ARiMR, zgodnie z art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. *o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej*²⁶ kontynuowała wypłaty ekwiwalentów dla właścicieli zalesionych gruntów, którzy w latach 2002–2003 zalesili grunty rolne na łącznej powierzchni ok. 19.500 ha, na podstawie ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. *o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia*²⁷. Wypłaty ekwiwalentów za prowadzenie upraw leśnych będą kontynuowane do czasu nabycia przez nich prawa do otrzymywania renty lub emerytury, nie dłużej jednak niż przez okres 20 lat.

Pozostałe koszty wyniosły 137.221,6 zł i były niższe o 18.709,4 tys. zł (o 12,0%) od planu po zmianach (155.931 tys. zł). W ramach nakładów na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych Agencja poniosła koszty w wysokości 132.920,7 tys. zł, tj. 94,5% planu po zmianach (140.704 tys. zł). Niższe koszty wynikały z uzyskania oszczędności po przeprowadzonych postępowaniach przetargowych oraz z odstąpienia od realizacji niektórych zadań.

Na koniec 2011 r. dodatni wynik finansowy Agencji w kwocie 21.883,3 tys. zł był wyższy o 89.212,3 tys. zł od zaplanowanego, głównie ze względu na niższe koszty działalności Agencji.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie planowanie i realizację kosztów ogółem.

Szczegółowe dane o kosztach Agencji w 2011 r. przedstawiono w załączniku nr 1 do Informacji.

3.3.4. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Przeciętne zatrudnienie w Agencji w 2011 r., w przeliczeniu na pełne etaty, wyniosło 11.276 osób, co stanowiło 97,6% przyjętego do planu poziomu zatrudnienia 11.558 etatów)

²⁶ Dz. U. Nr 229, poz. 2273 ze zm.

²⁷ Dz. U. Nr 73, poz. 764 ze zm. (ustawa została uchylona z dniem 15 stycznia 2004 r.).

i było o 70 etatów (o 0,6%) niższe niż w 2010 r. (11.346 etatów). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto przypadające na etat w Agencji w 2011 r. wyniosło 3.948 zł i było wyższe o 24 zł (o 0,6%) w porównaniu do 2010 r. Koszty wynagrodzeń wyniosły 534.277,7 tys. zł, tj. w 99,0% planowanych w wysokości 539.752,0 tys. zł. Wynagrodzenia w roku 2011 r. nie przekroczyły wynagrodzeń z 2010 r.²⁸ Przeciętne wynagrodzenie osób kierujących Agencją w 2011 r. nie przekroczyło wysokości określonej w ustawie z dnia 3 marca 2000 r. *o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi*²⁹ i było na poziomie z 2010 r.

W 2011 r. ARiMR na podstawie prawomocnych wyroków sądowych wypłaciła 13 zwolnionym pracownikom łącznie kwotę 273,7 tys. zł, tj. o 139,9 % wyższą od kwoty wypłaconej w 2010 r. (114,1 tys. zł). W 2011 r. prowadzonych było 38 spraw z powództwa zwolnionych pracowników. Wnioskowana kwota odszkodowań wynosiła 1.671,5 tys. zł.

Dane o zatrudnieniu i wynagrodzeniach przedstawiono w załączniku nr 2 do Informacji.

3.3.5. Pochodne od wynagrodzeń

W 2011 r. na składki ZUS wydatkowano łącznie 193.177,0 tys. zł, z tego na: składki na ubezpieczenia społeczne – 135.927,2 tys. zł³⁰; składki na Fundusz Pracy – 11.677,4 tys. zł; składkę zdrowotną – 45.572,4 tys. zł. Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) wyniosły 9.194,2 tys. zł. Powyższe składki były przekazywane terminowo zgodnie z art. 47 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. *o systemie ubezpieczeń społecznych*³¹ oraz zgodnie z art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*³².

Przekazane środki na ZFŚS wyniosły 12.401,3 tys. zł. Na powyższą kwotę składał się odpis podstawowy w wysokości 12.367,9 tys. zł, naliczony w oparciu o przeciętną liczbę zatrudnionych w ARiMR w 2011 r. w przeliczeniu na pełne etaty oraz odpis fakultatywny w wysokości 33,4 tys. zł, naliczony w oparciu o liczbę emerytów i rencistów.

²⁸ Stosownie do art. 44 ustawy z dnia 26 listopada 2010 r. *o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej* (Dz. U. Nr 238, poz.1578 ze zm.).

²⁹ Dz. U. Nr 26, poz. 306 ze zm.

³⁰ Zrealizowane wydatki ujęte w zestawieniu rocznym z tytułu składek ZUS DRA obejmują składki będące kosztem pracodawcy łącznie z kosztem z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne ponoszonym przez pracowników.

³¹ Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.

³² Dz. U. z 2011 r. w Nr 127, pod poz. 721 ze zm.

3.3.6. Zakupy towarów i usług

W kontrolowanym okresie w ARiMR (Centrali i OR) przeprowadzono 340 postępowań przetargowych³³ na łączną kwotę 268.835,1 tys. zł, w tym: 254 (74,7%) postępowań w trybie przetargu nieograniczonego na kwotę 147.675,1 tys. zł, 59 (17,3%) w trybie z wolnej ręki na kwotę 116.373,1 tys. zł oraz 27 (7,9%) postępowań w trybie zapytania o cenę na kwotę 4.786,9 tys. zł.

Z poddanych kontroli pięciu zamówień na łączną kwotę 98.685,6 tys. zł (36,7% wartości zamówień udzielonych w 2011 r.) – trzy zostały przeprowadzone w trybie przetargu z wolnej ręki (o wartości 95.402,1 tys. zł), a dwa w trybie przetargu nieograniczonego na kwotę 3.283,5 tys. zł.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie przestrzeganie procedur, w skontrolowanych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego.

3.3.7. Nakłady majątkowe

Poniesione koszty na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych wyniosły 132.920,7 tys. zł i były niższe o 7.783,3 tys. zł (o 5,5%) od planowanych (140.704 tys. zł). Niższe koszty wynikały z uzyskania oszczędności po przeprowadzonych postępowaniach przetargowych oraz z odstąpienia od realizacji niektórych zadań.

3.3.8. Zobowiązania

Zobowiązania Agencji w zakresie działalności krajowej na dzień 31 grudnia 2011 r. wynosiły 250.080,1 tys. zł i były niższe od wykazanych w planie po zmianach (264.630 tys. zł) o 14.549,9 tys. zł, tj. o 5,5% oraz wyższe o 20.471,1 tys. zł (o 8,9%) od zobowiązań na koniec 2010 r. (229.609 tys. zł). Na koniec 2011 r. nie wykazano zobowiązań wymagalnych.

Były to zobowiązania krótkoterminowe, dotyczące między innymi krajowej działalności pomocowej Agencji – 111.569,9 tys. zł oraz kosztów jej funkcjonowania, w tym z tytułu podatków, opłat do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – 39.556,2 tys. zł, z tytułu dostaw robót i usług – 30.088,7 tys. zł, z tytułu kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych – 2.495,7 tys. zł.

³³ 277 zamówień których wartość przekraczała wyrażoną w złotych równowartość 14.000 euro, a była mniejsza od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – *Prawo zamówień publicznych* oraz 61 zamówień o wartości równej lub przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – *Prawo zamówień publicznych*.

Według stanu na koniec 2011 r. utworzono rezerwę na zobowiązania długoterminowe w kwocie 33.809,6 tys. zł, tj. o 8,7% wyższą niż na koniec 2010 r.

Rezerwa na zobowiązania krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2011 r. wynosiła 42.599,7 tys. zł i była o 2.227 tys. zł niższa w porównaniu do stanu na 31 grudnia 2010 r. Środki rezerwy z tytułu dostaw, robót i usług wynosiły – 17.096,0 tys. zł. Pozostała kwota 25.503,7 tys. zł dotyczyła między innymi dofinansowania kosztów ponoszonych przez producenta rolnego zbioru, transportu i unieszkodliwienia padłych zwierząt gospodarskich 4.945,3 tys. zł

3.4. Rozliczenie dotacji budżetowych

W załącznikach 2 i 14 do ustawy budżetowej na rok 2011 z dnia 20 stycznia 2011 r. określono dotację podmiotową w wysokości 1.875.999 tys. zł (część 33 – Rozwój wsi, dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01027 – ARiMR, § 2570 – Dotacja podmiotowa z budżetu dla pozostałych jednostek sektora finansów publicznych). Wielkość powyższej dotacji w ciągu roku budżetowego nie była zmieniana.

Z dotacji podmiotowej były finansowane: koszty według rodzaju: materiały i energia, remonty, podatki i opłaty, pozostałe usługi obce, wynagrodzenia wraz z pochodnymi (składki od wynagrodzeń) oraz pozostałe koszty Agencji (koszty krajowych i zagranicznych wyjazdów służbowych, koszty ubezpieczeń majątkowych, koszty świadczeń pracowniczych), a także koszty Agencji powstałe w związku z realizacją zadań przez jednostki niezaliczone do sektora finansów publicznych na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Przekazywanie dotacji podmiotowej następowało według harmonogramu, po uprzednim wysłaniu przez Agencję zapotrzebowań do MRiRW. W 2011 r. dotacja podmiotowa została przekazana ARiMR w 43 transzach od 5.000 tys. zł do 140.000 tys. zł, średnia transza wynosiła ponad 43.000 tys. zł. Z przekazanej ARiMR kwoty 1.875.999 tys. zł wykorzystano 1.875.964,2 tys. zł (99,99%), a niewykorzystaną kwotę 34,8 tys. zł. ARiMR przekazała na rachunek wydatków MRiRW w dniu 24 stycznia 2012 r.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi przyznał ponadto ARiMR dotacje celowe na podstawie:

1) umowy nr 01–RYB–PT–ARiMR/2011 z dnia 14 października 2011 r., na realizację zadania *Wykonywanie zadań Instytucji Zarządzającej w zakresie wdrażania osi priorytetowej 1,2 i 3 Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013* w wysokości 7.146,7 tys. zł (część 33 – Rozwój wsi, dział

010 – Rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01027 – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, § 2008, § 2009, § 6208, § 6209 – Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy lub płatności w ramach budżetu środków europejskich).

W wyniku podpisania w dniu 22 grudnia 2011 r. aneksu do wyżej wymienionej umowy Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi ustalił kwotę dotacji celowej dla ARiMR w wysokości 6.018,2 tys. zł. Kwota środków na finansowanie unijne została określona w wysokości 4.513,7 tys. zł, w tym na wydatki majątkowe – 147,7 tys. zł. Kwota środków na współfinansowanie krajowe została ustalona w wysokości 1.504,5 tys. zł, w tym na wydatki majątkowe – 49,2 tys. zł.

Środki z dotacji zostały wykorzystane na wydatki bieżące w łącznej wysokości 5.782,0 tys. zł (99,3% planowanych), w tym na wynagrodzenia z pochodnymi – 5.149,7 tys. zł, usługi obce (najem utrzymanie pomieszczeń biurowych – 532,3 tys. zł, podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników 60,0 tys. zł, działania informacyjno-promocyjne – 40,0 tys. zł). Na wydatki majątkowe (rozbudowa i modyfikacja systemu informatycznego, zakup sprzętu i oprogramowania informatycznego) wykorzystano środki w łącznej wysokości 191,9 tys. zł, tj. 97,5% planowanych.

Niewykorzystaną kwotę dotacji celowej w wysokości 44,3 tys. zł, ARiMR zwróciła w dniu 11 stycznia 2012 r. na rachunek bankowy MRiRW. Agencja zwróciła również na rachunek bankowy MRiRW odsetki od środków z dotacji celowej w łącznej kwocie 10,3 tys. zł;

2) umowy nr 2/2011 z dnia 30 sierpnia 2011 r., na wykonanie zadań wynikających z realizacji programu wieloletniego *Przygotowanie, obsługa i sprawowanie Przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej w II połowie 2011 r.* w wysokości 38,0 tys. zł (część 33 – Rozwój wsi, dział 750 – Administracja publiczna, rozdział 75076 – Przygotowanie i sprawowanie przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej § 2800 – Dotacje celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych).

Zakres rzeczowy umowy obejmował *Organizację 30-tej Konferencji Dyrektorów Agencji Płatniczych UE*. Środki z dotacji zostały wykorzystane w kwocie 26,3 tys. zł między innymi na zapewnienie transportu dla uczestników w trakcie konferencji – 8,1 tys. zł, przygotowanie materiałów konferencyjno-promocyjnych – 9,1 tys. zł. Niewykorzystana dotacja w kwocie 11,7 tys. zł została zwrócona na rachunek wydatków MRiRW w dniu 21 grudnia 2011 r. Agencja zwróciła na rachunek bankowy MRiRW odsetki bankowe od środków pochodzących z dotacji w łącznej kwocie 77,2 zł;

3) umowy nr 1/2011 z dnia 23 marca 2011 r., na wykonanie zadań z zakresu inwestycji i zakupów inwestycyjnych z przeznaczeniem na przebudowę lokali, wykup lokali terenowych, budowę i aktualizację LPIS, budowę i rozbudowę systemów IT (w tym między innymi: ZSZiK, RG, OFSA) oraz na pozostałe nakłady majątkowe (w tym: sprzęt informatyczny, oprogramowanie, infrastrukturę techniczną, zakup środków transportu, inne majątkowe) w wysokości 197.000 tys. zł (część 33 – Rozwój wsi, dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01027 – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa § 6220 – Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych.) W wyniku podpisania 7 aneksów dotacja została zmniejszona do kwoty 135.301,0 tys. zł.

Środki z dotacji zostały wykorzystane w łącznej kwocie 128.937,6 tys. zł, tj. w 95,3% na: przebudowę lokali – 3.391,2 tys. zł, wykup lokali terenowych – 96,7 tys. zł, budowę i aktualizację LPIS – 22.519,1 tys. zł, budowę i rozbudowę systemów IT ARiMR (w tym między innymi ZSZiK, RG, OFSA) – 64.787,4 tys. zł.

Pozostałe nakłady majątkowe wyniosły – 38.143,2 tys. zł, w tym na sprzęt informatyczny i biurowy wydatkowano 1.510,6 tys. zł, na oprogramowanie – 23.446,2 tys. zł, infrastrukturę techniczną – 3.825,0 tys. zł, zakup środków transportu 3.993,1 tys. zł oraz na inne wydatki majątkowe (w tym odbiorniki GNSS, regały przesuwne, meble konferencyjne, szafy ognioodporne, sejfy, klimatyzatory, urządzenie do kopiowania danych UME-36Pro, szyld-logo ARiMR) – 5.368,3 tys. zł.

Niewykorzystane środki dotacji celowej w wysokości 6.363,4 tys. zł zostały zwrócone w dniu 13 stycznia 2012 r. na rachunek bankowy MRiRW. Agencja zwróciła na rachunek bankowy MRiRW odsetki bankowe od środków pochodzących z dotacji w łącznej kwocie 71,1 tys. zł.

Niewykorzystanie środków z dotacji celowej wynikało przede wszystkim z niepełnej realizacji zadań w zakresie nakładów na sprzęt informatyczny i biurowy z powodu wydłużających się procedur przetargowych, jak również odwołań potencjalnych dostawców do Krajowej Izby Odwoławczej. Ponadto, pomniejszono należne wynagrodzenie wykonawcom zewnętrznym o naliczone kary umowne w wysokości 1.258,0 tys. zł, wynikające z wystąpienia opóźnień w dostarczaniu lub poprawie jakości zamówionych produktów w zakresie budowy i aktualizacji LPIS.

Środki na finansowanie płatności w ramach Wspólnej Polityki Rolnej w części podlegającej refundacji Agencja otrzymywała: ze środków EFRROW od Ministra Finansów

na wnioszek Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na podstawie składanych zapotrzebowań, a ze środków EFRG od Ministra Finansów na podstawie składanych zapotrzebowań³⁴ (część 33 – Rozwój wsi, dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01027 – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa § 2007 – Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy lub płatności w ramach budżetu środków europejskich).

Agencja otrzymała na finansowanie wydatków w ramach:

- EFRG dotację w kwocie 10.021.619,9 tys. zł (99,99% planu), z czego wydatkowano 10.020.259,0 tys. zł, a 1.360,9 tys. zł zwrócono na rachunek MF,
- EFRROW dotację w kwocie 7.449.329,1 tys. zł (95,3% planu) z czego wydatkowano 7.449.119,4 tys. zł, a 209,7 tys. zł zwrócono na rachunek MF.

Na współfinansowanie krajowe WPR – UPO Agencja otrzymała z budżetu państwa dotację celową (część 33 – Rozwój wsi, dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01027 – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa § 2009 – Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich) w wysokości 4.037.439,9 tys. zł (99,7% planu), z czego wydatkowano 4.037.008,9 tys. zł, a 431,0 tys. zł zwrócono na rachunek MRiRW.

Na współfinansowanie krajowe PROW 2007–2013 Agencja otrzymała z budżetu państwa dotację celową (część 33 – Rozwój wsi, dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01027 – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa § 2009 – Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy lub płatności w ramach budżetu środków europejskich) w wysokości 1.709.158,9 tys. zł (99,99% planu). Z kwoty tej wydatkowano 1.709.129,7 tys. zł, a 29,2 tys. zł zwrócono na rachunek MRiRW.

Na współfinansowanie krajowe PO RYBY 2007–2013 (część 62 – Rybołówstwo, dział 050 – Rybołówstwo i rybactwo, rozdział 05011 – Program Operacyjny *Zrównoważony rozwój rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich na lata 2007–2013*, § 2009 – Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy lub płatności w ramach budżetu środków europejskich) Agencja otrzymała dotację celową w kwocie

³⁴ Art. 10 ustawy z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej.

193.672,0 tys. zł³⁵ (97,8% planu). Środki te zostały wykorzystane w kwocie 193.668,9 tys. zł, a 3,1 tys. zł zwrócono na rachunek MRiRW.

Na finansowanie wydatków ze środków unijnych – EFR (część 62 – Rybołówstwo, dział 050 – Rybołówstwo i rybactwo, rozdział 05011 – Program Operacyjny *Zrównoważony rozwój rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich na lata 2007–2013*, § 2007 – Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy lub płatności w ramach budżetu środków europejskich) wydatkowano 598.233,9 tys. zł³⁶ (99,1% planu).

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykorzystanie przez ARiMR dotacji podmiotowej oraz dotacji celowych na finansowanie i współfinansowane programów ze środków UE, które zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem oraz z obowiązującymi przepisami prawa krajowego i UE.

3.5. Realizacja programów finansowanych ze środków UE

W 2011 r. ARiMR realizowała zadania w ramach programów finansowanych ze środków UE jako:

- akredytowana agencja płatnicza w zakresie uruchamiania środków pochodzących z EFRG i EFRROW³⁷,
- podmiot wdrażający dla 15 działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013³⁸,
- instytucja pośrednicząca w zakresie realizacji osi 1, 2 i 3 PO RYBY 2007–2013³⁹.

W 2011 r. na realizację programów finansowanych ze środków UE i współfinansowanych z budżetu krajowego, tj. WPR (I filar), PROW 2007–2013 i PO RYBY 2007–2013 wydatkowano⁴⁰ łącznie 24.021.284,5 tys. zł, w tym ze środków unijnych 18.080.581,0 tys. zł⁴¹ oraz ze środków krajowych 5.940.703,5 tys. zł.

³⁵ Na podstawie umowy nr RYB 1/2011 zawartej w dniu 18 stycznia 2011 r. pomiędzy Agencją i Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi o udzielenie dotacji celowej w części współfinansowania krajowego na wykonywanie zadania w zakresie dokonywania płatności na rzecz beneficjentów realizujących operacje w ramach środków, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o *wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego*.

³⁶ Patrz przypis 16.

³⁷ Na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 listopada 2006 r. w sprawie przyznania Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa akredytacji agencji płatniczej w zakresie uruchamiania środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji oraz Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 204, poz. 1506 ze zm.).

³⁸ Na podstawie art. 6 ust 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o *wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich* (Dz. U. Nr 64, poz. 427 ze zm.).

³⁹ Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o *wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego* (Dz. U. Nr 72, poz. 619 ze zm.).

⁴⁰ Środki z dotacji celowych oraz odzyskane, lub zwrócone przez beneficjentów, wypłacone w formie przelewu.

⁴¹ W tym 600.842,9 tys. zł na finansowanie PO RYBY 2007–2013 z rachunku BGK, po uwzględnieniu zwrotów bankowych. Realizacja płatności dokonywana jest przez BGK, środki pieniężne nie wpływają na rachunek ARiMR.

Płatności bezpośrednie – ARiMR w 2011 r. obsługiwała wnioski o przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, złożone w 2010 r. i 2011 r. W ramach kampanii 2010 r. wydano 1.365.861 decyzji administracyjnych, co stanowiło 99,5% obsługiwanych wniosków (1.373.228). W ramach kampanii 2011 r. na dzień 31 grudnia 2011 r. należne kwoty naliczono dla 79,0% obsługiwanych wniosków, a decyzje w sprawie przyznania płatności zostały wydane dla 78,6% wniosków. Do obsługi w 2012 r. pozostało 284.142 wnioski.

W ramach kampanii 2011 r. zostało złożonych 1.358.645 wniosków o przyznanie płatności, w tym 1.329.865 w terminie podstawowym, 28.415 w terminie sankcyjnym, tj. do dnia 10 czerwca 2011 r. – kwota pomniejszych wyniosła 5.686,7 tys. zł, a 365 wniosków złożono po terminie – nie przyznano kwoty 1.747,2 tys. zł. Podczas kampanii 2010 r. złożono 1.373.225 wniosków, w tym 1.346.880 wniosków w terminie podstawowym, 25.995 w terminie sankcyjnym (do dnia 11 czerwca 2010 r.) – kwota pomniejszych wyniosła 4.973,1 tys. zł, a 350 wniosków złożono po terminie – nie przyznano 1.126,8 tys. zł.

Powierzchnia referencyjna w 2011 r. wyniosła dla: Jednolitej Płatności Obszarowej 14.137,0 tys. ha, Uzupełniającej Płatności Obszarowej – inne rośliny 9.513,1 tys. ha, UPO – Chmiel historyczny 2,3 tys. ha, UPO – płatności zwierzęce 2.300,0 tys. ha, specjalnej płatności obszarowej do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych 180,0 tys. ha. Ilości referencyjne wynosiły dla: płatności do krów 200 tys. szt., płatności do owiec 50,0 tys. szt., płatności cukrowej 12.627,5 tys. ton, płatności z tytułu owoców miękkich 48,0 tys. ha, płatności do pomidorów 171,5 tys. ha.

Z tytułu JPO zrealizowano płatności w kwocie 8.464.461,4 tys. zł, w tym w ramach kampanii: 2011 r. – 3.313.237,0 tys. zł i 2010 r. – 5.144.835,4 tys. zł oraz łącznie w ramach kampanii z lat 2004–2009 – 6.389,0 tys. zł.

Z tytułu UPO w 2011 r. zrealizowano płatności w wysokości 3.656.462,8 tys. zł, w tym:

- UPO „inne rośliny” na kwotę 2.944.885,6 tys. zł, w tym: w ramach kampanii 2011 r. – 882.971,7 tys. zł, 2010 r. – 2.058.850,8 tys. zł oraz łącznie w ramach kampanii z lat 2004–2009 – 3.063,1 tys. zł;
- UPO „płatności zwierzęce” na kwotę 708.699,0 tys. zł, w tym: w ramach kampanii 2011 r. – 181.497,1 tys. zł, 2010 r. – 526.291,0 tys. zł oraz łącznie w ramach kampanii z lat 2007–2009 – 910,9 tys. zł;
- UPO „chmiel” na kwotę 2.878,2 tys. zł, w tym: w ramach kampanii 2011 r. – 1.063,5 tys. zł, 2010 r. – 1.803,3 tys. zł oraz łącznie w ramach kampanii z lat 2007–2009 – 11,4 tys. zł.

Z tytułu oddzielnej płatności cukrowej Agencja dokonała płatności w wysokości 623.541,0 tys. zł, w tym: w ramach kampanii 2011 r. – 182.471,2 tys. zł, 2010 r. – 441.005,5 tys. zł oraz w ramach kampanii z lat 2006–2009 – łącznie 64,3 tys. zł.

Płatności do upraw energetycznych (ze środków UE) w 2011 r. zrealizowano w kwocie 62,1 tys. zł. Dotyczyły one kampanii z lat 2007–2009. Od 2010 r. płatności te nie były stosowane.

W ramach oddzielnej płatności z tytułu owoców i warzyw (płatność do pomidorów) zrealizowano płatności w kwocie ogółem 24.660,7 tys. zł, w tym w ramach: kampanii 2011 r. (9.187,9 tys. zł), kampanii 2010 r. (15.446,0 tys. zł) oraz kampanii 2009 r. (26,8 tys. zł).

W ramach przejściowych płatności z tytułu owoców miękkich wypłacono 45.990,0 tys. zł (ze środków UE 26.442,8 tys. zł i z krajowych 19.547,2 tys. zł), w tym: w ramach kampanii 2011 r. wypłacono 19,1 tys. zł (9,6 tys. zł – środki UE i 9,5 tys. zł – środki krajowe), w ramach kampanii 2010 r. wypłacono 45.957,8 tys. zł (26.425,7 tys. zł – środki UE i 19.532,1 tys. zł – środki krajowe). W ramach kampanii 2008–2009 wypłacono 13,1 tys. zł.

W ramach wsparcia specjalnego w 2011 r. wypłacono 148.388,2 tys. zł w tym:

- specjalną płatność obszarową do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych w kwocie 43.872,5 tys. zł (28.952,2 tys. zł – kampania 2010 r. i 14.920,3 tys. zł – kampania 2011 r.),
- płatność do krów w kwocie 99.298,7 tys. zł (82.242,1 tys. zł – kampania 2010 r. i 17.056,6 tys. zł – kampania 2011 r.),
- płatność do owiec w kwocie 5.217,0 tys. zł (4.766,1 tys. zł – kampania 2010 r. i 450,9 tys. zł – kampania 2011 r.).

W ramach płatności bezpośrednich wypłacono razem 12.963.566,2 tys. zł, w tym ze środków unijnych 9.287.556,2 tys. zł i ze środków krajowych 3.676.010,0 tys. zł.

W 2011 r. rolnicy po raz pierwszy mogli składać wnioski o płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w formie elektronicznej. Agencja, ponosząc koszty w wysokości 3.568,1 tys. zł przygotowała aplikację do składania tych wniosków do 15 marca 2011 r.⁴²., Agencja przeprowadziła akcję informacyjną, obejmującą między innymi: audycje radiowe i telewizyjne, artykuły, informacje prasowe, ogłoszenia, a także szkolenia dla przedstawicieli Ośrodków Doradztwa Rolniczego oraz Izb Rolniczych, w ramach której informowano

⁴² Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 29 lutego 2008 r. o zmianie ustawy o płatnościach do gruntów rolnych i płatności cukrowej oraz ustawy o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 44, poz. 262) – wygasła z dniem 31 grudnia 2008 r.

o możliwości składania wniosków przez Internet. Z możliwości takiej skorzystało niewielu beneficjentów – złożono 163 wnioski.

Wspólna Organizacja Rynku Owoców i Warzyw – w 2011 r. o przyznanie pomocy wnioskowały 173 wstępnie uznane grupy producentów owoców i warzyw. ARiMR wydała 297 decyzji w sprawie przyznania pomocy finansowej na 1.095.388,4 tys. zł, w tym:

- na pokrycie kosztów związanych z utworzeniem grupy producentów i prowadzeniem działalności administracyjnej 49.461,2 tys. zł,
- na pokrycie części kwalifikowanych kosztów inwestycji ujętych w zatwierdzonym planie dochodzenia do uznania 1.045.927,2 tys. zł.

O przyznanie pomocy finansowej na dofinansowanie funduszu operacyjnego z tytułu realizacji programu operacyjnego wnioskowały trzy uznane organizacje producentów owoców i warzyw. Wydano pięć decyzji w sprawie przyznania pomocy finansowej na dofinansowanie funduszu operacyjnego w wysokości ogółem 995,5 tys. zł.

W ramach tego rynku zostały zrealizowane płatności w wysokości 1.096.383,9 tys. zł, w tym 734.504,6 tys. zł ze środków unijnych i 361.879,3 tys. zł ze środków krajowych.

Wspólna Organizacja Rynku Rybnego – w 2011 r. cztery organizacje producentów rybnych złożyły wnioski o przyznanie pomocy finansowej z tytułu przygotowania programu operacyjnego na kwotę 178,1 tys. zł. Pomoc w kwocie 144,5 tys. zł (ze środków EFRG) przyznano trzem organizacjom: z czego Kołobrzeska Grupa Producentów Ryb otrzymała 19,3 tys. zł, Organizacja Producentów Rybnych Władysławowo sp. z o.o. – 21,3 tys. zł, Zrzeszenie Rybaków Morskich – Organizacja Producentów otrzymała 103,9 tys. zł. Udzielona pomoc była zgodna z kwotami wnioskowanymi. Organizacji Producentów Ryb Bałtyk sp. z o.o. nie przyznano pomocy w kwocie 33,7 tys. zł z powodu niespełnienia wymogów formalnych.

PROW 2007–2013 – obejmował 23 działania, z których 15 wdrażała ARiMR, a pozostałe osiem, w ramach działań delegowanych, samorządy województw (6 działań) i po jednym działaniu Agencja Rynku Rolnego i Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA.

Od uruchomienia PROW 2007–2013 złożono 4.515.165 wniosków o przyznanie pomocy na łączną kwotę 57.711.051,7 tys. zł. Wydano 4.155.412 decyzji lub zawarto umowy na kwotę 34.371.182,1 tys. zł, co stanowiło 45,7% limitu finansowego dla całego programu. Zrealizowano płatności na kwotę 29.764.205,8 tys. zł (39,6% limitu finansowego), w tym ze środków UE –

22.670.068,3 tys. zł (39,2% limitu finansowego). W 2011 r. wydatkowano⁴³ 9.962.838,5 tys. zł, w tym 7.458.151,9 tys. zł ze środków unijnych i 2.504.686,6 tys. zł ze środków krajowych.

Wykorzystanie rocznych limitów finansowych środków EFRROW przeznaczonych na sfinansowanie programu i wyniosło dla lat 2007–2009 po 100%, a dla roku 2010 r. – 33,7%.

Prognozowane wykorzystanie limitu środków przewidzianych na realizację PROW 2007–2013, oparte na kwotach: zrealizowanych płatności, zobowiązań podjętych na podstawie podpisanych umów w ramach działań inwestycyjnych oraz decyzji wydanych w ramach działań społeczno–środowiskowych, a także zobowiązań wieloletnich (np. zalesianie, renty strukturalne) – wyniosło 98,2%.

Biorąc pod uwagę poziom wykorzystania rocznych limitów finansowych oraz prognozowane wykorzystanie całego limitu, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia stopień wykorzystania środków finansowych na realizację PROW 2007–2013.

Program Operacyjny Zrównoważony rozwój rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich na lata 2007–2013

W 2011 r. ARiMR realizowała zadania związane z wdrażaniem PO RYBY 2007–2013, na podstawie umowy zawartej 26 czerwca 2009 r. z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w ramach 3 osi priorytetowych: 1 – działania na rzecz adaptacji floty rybackiej, 2 – akwakultura, rybołówstwo śródlądowe, przetwórstwo i obrót produktami rybołówstwa i akwakultury, 3 – środki służące wspólnemu interesowi oraz sposób ich wykonywania.

Od uruchomienia PO RYBY 2007–2013, w ramach osi 1, 2 i 3 złożono 8.717 wniosków o dofinansowanie na kwotę 4.463.940,5 tys. zł, co stanowiło 177,3% limitu finansowego dla tych osi, wynoszącego łącznie 2.517.456,0 tys. zł. Wartość złożonych wniosków o dofinansowanie, dla osi 1, 2 i 3 wynosiło odpowiednio: 82,5%, 235,3% i 227,3% limitu. Po weryfikacji formalnej i merytorycznej przyjęto 4.974 wnioski o dofinansowanie na łączną kwotę 1.996.636,5 tys. zł, co stanowiło 79,3% limitu (os 1 – 57,5%, os 2 – 87,9%, os 3 – 97,5% limitu). Zawarto/wydano łącznie 5.169 umów/decyzji⁴⁴ na kwotę 1.959.672,9 tys. zł, co stanowiło 77,8% limitu. Złożono 4.965 wniosków o płatność na kwotę 866.209,2 tys. zł (34,4% limitu) (os 1 – 51,5%, os 2 – 36,1%, os 3 – 13,2% limitu). Zrealizowano 13.991 płatności (w tym płatności zaliczkowe) na kwotę 1.360.992,9 tys. zł,

⁴³ W wydatkach uwzględniono środki pochodzące z budżetu krajowego, budżetu j.s.t. (szczebla regionalnego i lokalnego) oraz inne środki publiczne, a także płatności w formie kompensat i sankcji wieloletnich.

⁴⁴ Liczba umów/decyzji jest wyższa od liczby wniosków ponieważ w 2008 r. w ramach środka 1.2 podpisywano umowy bez składania wniosków o dofinansowanie.

z czego środki UE stanowiły 1.020.744,6 tys. zł. Zrealizowane płatności stanowiły 54,1% limitu (oś 1 – 49,6%, oś 2 – 51,6%, oś 3 – 61,6%).

Dla osi 1, 2, 3 w 2011 r. po weryfikacji formalnej i ocenie merytorycznej przyjęto 897 wniosków na kwotę 580.547,2 tys. zł, zawarto/wydano 1.182 umowy/decyzje na kwotę 646.375,8 tys. zł i zrealizowano 6.038 płatności⁴⁵ na kwotę 751.418,2 tys. zł, z czego środki UE stanowiły 563.563,6 tys. zł.

Płatności na rzecz beneficjentów PO RYBY 2007–2013, zgodnie z art. 150 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*, realizowane były w części współfinansowania krajowego przez ARiMR z rachunku bankowego ARiMR prowadzonego w Narodowym Banku Polskim, natomiast w części środków Europejskiego Funduszu Rybackiego (EFR), na podstawie art. 188 ust. 2 powyższej ustawy, z rachunku bankowego Ministra Finansów prowadzonego przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Na podstawie wytycznych⁴⁶ Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi samorządy województw – instytucje pośredniczące dla osi 4 i Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa – instytucja pośrednicząca dla osi 5 *Pomoc techniczna* PO RYBY 2007–2013 upoważniły ARiMR do wystawiania zleceń płatności. Wzór tych zleceń został określony w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2009 r. *w sprawie płatności w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz przekazywania informacji dotyczących tych płatności*⁴⁷.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia stopień wykorzystania limitów środków dla 1, 2 i 3 osi PO RYBY 2007–2013.

Wykorzystanie rocznych limitów finansowych środków EFR dla lat 2008–2009 wyniosło po 100%, a dla 2010 r. tylko 0,2%. Wykorzystanie limitu dla 2009 r. zostało osiągnięte w wyniku specjalnych działań Agencji takich jak: aneksowanie zawartych jednoetapowych umów w celu ich podziału na etapy możliwe do rozliczenia w 2011 r., a także informowania beneficjentów w celu przyspieszenia realizacji i rozliczania projektów. Działania te były spowodowane niskim wykorzystaniem środków w ramach osi 4 wdrażanej przez urzędy marszałkowskie oraz osi 5 wdrażanej przez FAPA.

⁴⁵ W wydatkach uwzględniono środki pochodzące z budżetu krajowego oraz inne środki publiczne, a także płatności w formie kompensat.

⁴⁶ Wytyczne w zakresie wypłaty środków finansowych w ramach osi priorytetowej 4 Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa zawartej w Programie Operacyjnych *Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich* z marca 2011 r.

⁴⁷ Dz. U. z 2009 r. Nr 220, poz. 1726.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia dokonywanie płatności przez ARiMR w ramach WPR (I filar), PROW 2007–2013 oraz PO RYBY 2007–2013.

3.5.1. Należności

W wyniku kontroli stwierdzono wzrost należności wymagalnych z tytułu zadań realizowanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków unijnych, które na koniec 2011 r. wyniosły 281.942,2 tys. zł i w porównaniu do 2010 r. zwiększyły się o 122.023,4 tys. zł (o 76,3%), z tego między innymi w ramach Wspólnej Polityki Rolnej o 96.896,3 tys. zł (o 198,0%) oraz funduszy strukturalnych 2004–2006 o 20.636,6 tys. zł (o 21,7%). Wzrost tych należności nastąpił przede wszystkim na skutek prowadzonych działań kontrolnych Agencji oraz wdrażania w tym zakresie zmian organizacyjnych. Zmiany te polegały na przekazaniu z Centrali ARiMR do oddziałów regionalnych spraw windykacyjnych w zakresie WPR. W 2011 r. Departament Kontroli na Miejscu ARiMR przeprowadził łącznie 181.282⁴⁸ kontroli i wizytacji w ramach WPR (I i II filar), PO RYBY 2007–2013, funduszy strukturalnych 2004–2006, tj. o 13.686 kontroli i wizytacji więcej (o 8,2%) niż w 2010 r. Stwierdzone nieprawidłowości w ramach dopłat bezpośrednich dotyczyły głównie zadeklarowania przez beneficjentów większej powierzchni działek rolnych od powierzchni stwierdzonej podczas kontroli, niespełnienia warunku minimalnej powierzchni działki (0,1 ha). W ramach PROW 2007–2013 stwierdzone nieprawidłowości między innymi dotyczyły głównie niezgodności dokumentów finansowo–księgowych z zakresem zrealizowanych prac, zestawieniami rzeczowymi oraz rzeczowo–finansowymi z realizacji zadań.

W 2011 r. w wyniku działań windykacyjnych dotyczących WPR, funduszy strukturalnych 2004–2006, programu SAPARD Agencja odzyskała łącznie 56.532,3 tys. zł, co stanowiło 20,0% należności wymagalnych na koniec 2012 r.

3.5.2. Zobowiązania

Zobowiązania Agencji na koniec 2011 r. w związku z realizacją programów finansowanych ze środków unijnych wyniosły 5.171.274,2 tys. zł i w porównaniu do zobowiązań na koniec 2010 r. były mniejsze o 837.745,4 tys. zł (o 13,9%). Największe zobowiązania Agencji w kwocie 4.768.590,6 tys. zł dotyczyły rozrachunków z beneficjentami z tytułu płatności bezpośrednich w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji, co stanowiło 92,2%

⁴⁸ W tym, według prowadzonego monitoringu realizacji kontroli na miejscu na dzień 30 stycznia 2012 r. przeprowadzonych w 2011 r. zostało: 130.047 kontroli w zakresie płatności bezpośrednich, tj. o 11,1% więcej niż w 2010 r.; 22.924 kontroli i wizytacji w ramach PROW 2007–2013, tj. o 46,6% więcej niż w 2010 r.

wszystkich zobowiązań 2011 r. Wynikało to między innymi z faktu rozpatrzenia i wydania decyzji w zakresie płatności bezpośrednich w ramach kampanii 2011 r., na kwotę większą niż zaplanowane wydatki w grudniu 2011 r. w zakresie wydatków budżetu krajowego oraz środków europejskich. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa powyższe płatności zostały zrealizowane w 2012 r.⁴⁹

W wyniku kontroli stwierdzono wzrost wielkości zobowiązań do rozliczenia oraz stanu środków finansowych, w wyniku nierozliczonych środków odzyskanych od beneficjentów. Stan środków na rachunkach bankowych z tytułu nierozliczonych zwrotów dokonanych przez beneficjentów z EFRROW, EFRG i SG EFOiGR na koniec 2011 r. wynosił łącznie 20.114,8 tys. zł, co stanowiło odpowiednio: 8.783,5 tys. zł, 3.279,3 tys. zł oraz 8.052,0 tys. zł. Na koniec 2010 r. stan tych środków wyniósł łącznie 28.567,2 tys. zł.

Wysoki stan nierozliczonych środków na kontach rachunków bankowych Agencji z powyższego tytułu może spowodować nałożenie na Polskę przez Komisję Europejską kary w postaci wyłączenia z finansowania przez UE niektórych wydatków. W dniu 4 stycznia 2012 r. Agencja otrzymała projekt decyzji wykonawczej Komisji Europejskiej dotyczącej nałożenia korekty finansowej na kwotę 1.245,4 tys. zł. Po przeprowadzonej kontroli rachunków za rok 2008, zwrócono uwagę między innymi na kwestię nierozliczenia odzyskanych środków na kwotę 9.815.798,02 euro z tytułu EFRG oraz 185.149,95 euro z tytułu EFRROW⁵⁰.

3.6. Budżet zadaniowy

W zakresie budżetu zadaniowego ARiMR przekazała Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi następujące druki planistyczne: BZ-1, BZ-2 i BZ-3 dotyczące zestawienia planowanych wydatków z budżetu państwa w układzie zadaniowym na następny rok budżetowy z uwzględnieniem funkcji, zadań, podzadań i działań wraz z celami oraz określeniem ich mierników i podaniem ich docelowej wartości.

W powyższych formularzach i opisie szczegółowym w funkcji 21: *Prowadzenie polityki rolnej i rybackiej* Agencja wskazała 2 zadania:

Zadanie 21.6. *Wspieranie rybactwa śródlądowego i rybołówstwa morskiego*. W ramach tego zadania określono podzadanie 21.6.3: *PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa*

⁴⁹ Zgodnie z art. 29 rozporządzenia Rady (WE) Nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. *ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników, zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, (WE) nr 247/2006, (WE) 378/2007 oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1782/2003* (Dz. U. L 30 z 31.1.2009 str.16) płatności są przekazywane w nie więcej niż dwóch ratach na rok, w okresie od dnia 1 grudnia do dnia 30 czerwca kolejnego roku kalendarzowego.

⁵⁰ W konsekwencji zaproponowano korektę finansową odpowiadającą 6.828.089,82 euro z tytułu EFRG oraz 162.122.33 euro z tytułu EFRROW. Korekta finansowa podlega redukcji o kwotę, która została już udokumentowana (3.010.645,82 euro), pod warunkiem przedstawienia dowodów, że kwota ta została już przekazana na rzecz EFRG i EFRROW.

i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013, którego celem było wzmocnienie pozycji konkurencyjnej polskich podmiotów związanych z rybołówstwem i rybactwem. Za miernik określający monitorowanie realizacji podzadania przyjęto procent wykorzystania limitu środków EFR (narastająco).

Zadanie 21.7. *Realizacja Wspólnej Polityki Rolnej oraz pomocy krajowej*.

W ramach tego zadania określono następujące podzadania:

Podzadanie 21.7.2. *Pomoc krajowa*, którego celem była między innymi wsparcie realizacji inwestycji w rolnictwie i przetwórstwie produktów rolnych, wsparcie utylizacji padłych zwierząt, pomoc beneficjentom w uzyskaniu kredytów bankowych, za miernik określający monitorowanie realizacji podzadania przyjęto: procent wykorzystania środków budżetowych (ujętych w planie finansowym ARiMR).

Podzadanie 21.7.3. *WPR finansowane z EFRG*. Celem podzadania było stabilizacja rynku owoców i warzyw poprzez planową produkcję, koncentrację podaży i obniżanie kosztów produkcji przy wysokim poziomie wykorzystania środków UE, a przez to wzrost dochodowości gospodarstw rolnych. Za miernik określający monitorowanie realizacji podzadania przyjęto ilość wydanych decyzji o przyznaniu pomocy finansowej.

Podzadanie 21.7.5. *Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–2013*. Celem podzadania był zrównoważony rozwój obszarów wiejskich. Za miernik określający monitorowanie realizacji podzadania przyjęto procent wykorzystania środków EFRROW (narastająco).

Podzadanie 21.7.8. *Realizacja płatności bezpośrednich*. Celem podzadania był wysoki poziom wykorzystania środków UE. Za mierniki określające monitorowanie realizacji podzadania przyjęto procentowe wykorzystanie limitu środków.

W ramach funkcji 22 *Planowanie strategiczne oraz obsługa administracyjna i techniczna*, w zadaniu 22.2. *Obsługa administracyjna*, celem zadania było zapewnienie sprawnego funkcjonowania urzędu i sprawnej obsługi pracowników (realizacja polityki personalnej, zarządzanie zasobami ludzkimi).

W ramach wykonania budżetu zadaniowego ARiMR zrealizowała zadania w ramach funkcji 21 *Polityka rolna i rybacka*, wstępne wykonanie wydatków budżetu państwa za 2011 r. w częściach 33 – Rozwój wsi i 62 – Rybołówstwo wyniosło ogółem 99,8%. Natomiast budżetu środków europejskich w powyższych częściach wykonanie było na poziomie 98,0%.

Na zadanie 22.2. *Obsługa administracyjna* przeznaczono w 2011 r. kwotę 1.176.860 tys. zł z planowanych 1.180.599 tys. zł co stanowiło 99,7% planu.

3.7. Inne ustalenia kontroli

Kontrolę wewnętrzną i audyt wewnętrzny przeprowadzały w Agencji wyznaczone do tego celu komórki organizacyjne kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego. Komórki organizacyjne działały na podstawie zatwierdzonych przez Prezesa ARiMR procedur, trybu postępowania, a także okresowych planów kontroli. Departament Kontroli Wewnętrznej w 2011 r., przeprowadził 55 kontroli w jednostkach i komórkach organizacyjnych ARiMR dotyczących między innymi: realizacji planu zamówień publicznych odnośnie systemu informatycznego Agencji za okres 2009–2010, prowadzenia postępowań sądowych przez pełnomocników procesowych Agencji, obsługi przez Departament Zarządzania Należnościami (DZN) otrzymanych od beneficjentów wniosków w sprawie umorzenia, odroczenia lub rozłożenia na raty spłaty należności przypadających Agencji, w szczególności terminowości ich rozpatrywania, a także wykonania zadania przekazania przez DZN czynności windykacyjnych OR Agencji.

W 2011 r. do Departamentu Kontroli Wewnętrznej Agencji wpłynęły 753 skargi i wnioski, z tego: 77 rozpatrzono pozytywnie, 459 negatywnie, w toku rozpatrywania pozostało 19, do rozpatrzenia według kompetencji przekazano 54 skargi, 84 załatwiono w inny sposób, a 60 pozostawiono bez rozpatrzenia.

Departament Audytu Wewnętrznego zrealizował 22 zadania audytowe wynikające z planu na 2011 r. w zakresie między innymi: umarzania lub odraczania spłaty wierzytelności, kosztów najmu, zakupu i eksploatacji powierzchni biurowej Agencji, sprawowanie nadzoru merytorycznego Centrali Agencji nad jednostkami terenowymi oraz oddziałów regionalnych nad biurami powiatowymi. Ponadto Departament Audytu Wewnętrznego przeprowadził 8 audytów wynikających z planu na 2010 r.

W wyniku przeprowadzonych kontroli i dokonanych ustaleń Agencja podejmowała działania zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonywanie zadań przez kontrolę wewnętrzną oraz audyt wewnętrzny ARiMR.

W 2011 r. w ARiMR przeprowadzono następujące audyty zewnętrzne:

- przez Komisję Europejską w zakresie kontroli systemu zarządzania i kontroli sankcji dla działań osi 2 PROW 2007–2013 (Rozporządzenie 1698/2005),

- pięć przez Europejski Trybunał Obrachunkowy w zakresie poświadczenia wiarygodności DAS 2011 EFRROW – I, II, III kwartał, PROW na lata 2007–2013, działanie 123 – *Zwiększenie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej leśnej*, oraz w zakresie wdrożenia w nowych państwach członkowskich prawodawstwa UE w zakresie higieny zwierząt.

W 2011 r. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przeprowadziło 10 kontroli w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W przypadku pięciu kontroli wydano zalecenia pokontrolne.

Urząd Kontroli Skarbowej w 2011 r. przeprowadził w Agencji pięć kontroli i w przypadku dwóch wydał zalecenia pokontrolne.

Agencja w celu realizacji zaleceń pokontrolnych podjęła działania zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Wydane po kontroli Najwyższej Izby Kontroli wykonania planu finansowego ARiMR w 2010 r. wnioski dotyczące skorygowania rozliczenia rzeczowego dotacji celowej na zadania Instytucji Zarządzającej w Programie Operacyjnym *Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013* oraz rozważenia sposobu usprawnienia systemu rozpatrywania spraw windykacyjnych, zostały zrealizowane.

3.8. Ustalenia innych kontroli

3.8.1. Kontrole NIK

W 2011 r. Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w ARiMR kontrole w zakresie:

- Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi (w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–2013),
- Realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, w zakresie tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw.

Po kontroli Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi (w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–2013) NIK, w wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Prezesa ARiMR wnioskowała o spowodowanie urealnienia prognozowania wydatków na działania z zakresu gospodarowania rolniczymi zasobami wodnymi w ramach PROW 2007–2013.

3.8.2. Audyt Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej

W wyniku audytu przeprowadzonego w ARiMR przez Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej, jako Organ Certyfikujący, w zakresie rocznych rachunków wydatków zEFRG orazEFRROW w roku finansowym od 16 października 2010 r. do 15 października 2011 r. w dniu 30 stycznia 2012 r. wydał opinię bez zastrzeżeń w sprawie poświadczenia wiarygodności rocznych rachunków EFRG oraz EFRROW Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, stwierdzając że sprawozdania przekazane do Komisji za rok finansowy EFRG/EFRROW 2011 kończący się w dniu 15 października 2011 r. były prawdziwe, kompletne i dokładne we wszystkich istotnych aspektach dotyczących całkowitych wydatków zEFRG i EFRROW oraz w oparciu o przegląd zgodności procedur Agencji Płatniczej z kryteriami akredytacyjnymi. Stwierdzono, że kontrole wewnętrzne agencji płatniczej funkcjonowały w stopniu zadawalającym w odniesieniu do EFRG i EFRROW.

Ostateczna całkowita kwota wydatków wynikająca z deklaracji rocznej wyniosła: EFRG (2.395.241.288,33 euro), EFRROW (1.767.669.474,27 euro). Ponadto w deklaracji wydatków w ramach wspólnej organizacji rynku produktów rybołówstwa i akwakultury ujęto wydatki w wysokości (35.200,00 euro).

4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

4.1. Protokół

Prezes ARiMR nie zgłosił zastrzeżeń do protokołu kontroli i podpisał go w dniu 11 kwietnia 2012 r.

4.2. Wystąpienie pokontrolne

Wystąpienie pokontrolne zostało skierowane do Prezesa ARiMR w dniu 24 kwietnia 2012 r. Najwyższa Izba Kontroli w wystąpieniu pokontrolnym przedstawiła Prezesowi Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oceny, uwagi oraz wnioski pokontrolne dotyczące prowadzenia dalszych działań na rzecz usprawnienia postępowania dotyczącego odzyskiwania należności w ramach programów finansowanych z udziałem środków Unii Europejskiej oraz zintensyfikowanie działań w celu pełnego wykorzystania limitów finansowych na 2010 r. z funduszy europejskich.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes ARiMR poinformował między innymi, że z dniem 1 lutego 2012 r. zostały przekazane oddziałom regionalnym Agencji wszystkie zadania mające na celu odzyskiwanie należności w ramach programów finansowanych z udziałem środków Unii Europejskiej. Opracowano także zmiany systemu informatycznego dla uproszczenia i większej automatyzacji czynności windykacyjnych i obiegu dokumentów finansowo–księgowych dotyczących należności.

Ponadto Prezes ARiMR poinformował, że ARiMR podejmuje wszelkie możliwe działania w celu wypłaty i rozliczenia jak największej kwoty środków z przyznaných na 2010 r. limitów środków z funduszy europejskich.

4.3. Finansowe rezultaty kontroli

We wstępnym wykonaniu planu finansowego ARiMR za 2011 r. (dane z projektu bilansu oraz według stanu ksiąg rachunkowych na dzień 31 stycznia 2012 r.) ujęto kwotę 1.700.185,89 zł jako niezaplanowane pozostałe przychody. Powyższa kwota została zrefundowana przez Komisję Europejską, w związku z wydatkowanymi przez Agencję w 2009 r. środkami na pomoc techniczną Programu Operacyjnego *Zrównoważony rozwój rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich na lata 2007–2013*. W rezultacie działań kontrolnych NIK kwota ta w dniu 23 lutego 2012 r. została przekazana na rachunek dochodów Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W elektronicznym systemie NIK Finansowe Rezultaty Kontroli powyższe rezultaty zaliczono do kategorii B1 – *Pozyskane korzyści finansowe*.

Załącznik nr 1

Wstępna realizacja planu finansowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa za 2011 rok (w układzie załącznika nr 14 do ustawy budżetowej na 2011 r.) według stanu ksiąg rachunkowych na dzień 29 lutego 2012 r.

Część A

L.p.	Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.			6 : 3	6 : 4	6 : 5
		Wykonanie	Plan (ustawa budżetowa na 2011 r. – zał. nr 14)	Plan po zmianach	Wykonanie na dzień 31.12.2011 r.			
			w tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	PRZYCHODY OGÓLEM	2.036.882	2.116.340	2.041.771	2.042.971,3	100,3	96,5	100,1
1.	Dotacja z budżetu państwa	2.005.205	2.073.037	2.017.356	2.010.901,9	100,3	97,0	99,7
1.1	dotacja podmiotowa	1.820.678	1.875.999	1.875.999	1.875.964,2	103,0	100,0	100,0
1.2	dotacja celowa	25.809	38	5.859	5.808,2	22,5	15.284,7	99,1
1.3	dotacja na inwestycje i zakupy inwestycyjne	158.718	197.000	135.498	129.129,5	81,4	65,5	95,3
2	Przychody własne	31.644	20.549	24.415	32.069,4	101,3	156,1	131,4
2.1	dywidendy i udziały w zysku	1.683	0	1.173	1.173,2	69,7	0,0	100,0
2.2	odsetki	13.838	9.696	11.811	14.292,7	103,3	147,4	121,0
2.3	inne	16.123	10.853	11.431	16.603,5	103,0	153,0	145,2
3	Pozostałe przychody	33	22.754	0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.1	z budżetu państwa	33	22.754	0	0,0	0,0	0,0	0,0
II	KOSZTY OGÓLEM	1.943.429	2.296.202	2.109.100	2.021.088,0	104,0	88,0	95,8
1	Koszty według rodzaju	1.021.479	1.088.774	1.055.343	1.029.215,0	100,8	94,5	97,5
1.1	materiały i energia	37.417	47.137	43.110	40.427,6	108,0	85,8	93,8
1.2	remonty	3.788	3.580	3.299	3.202,3	84,5	89,4	97,1
1.3	pozostałe usługi obce	323.875	360.082	336.987	328.106,2	101,3	91,1	97,4
1.4	podatki i opłaty w tym:	8.664	9.350	9.145	9.011,8	104,0	96,4	98,5
1.5	wynagrodzenia	534.305	539.752	539.752	534.277,7	100,0	99,0	99,0
1.6	składki od wynagrodzeń	89.734	94.349	93.809	89.215,2	99,4	94,6	95,1
1.6.1	– składki na ubezpieczenie społeczne	78.188	80.585	80.585	78.688,4	100,6	97,6	97,6
1.6.2	– składki na Fundusz Pracy	11.124	13.224	13.224	10.526,8	94,6	79,6	79,6
1.6.3	– składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	422	540	0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.7	pozostałe, w tym między innymi:	23.696	34.524	29.241	24.974,2	105,4	72,3	85,4
1.7.1	– świadczenia socjalne (ZFSS)	11.932	12.656	12.656	12.401,3	103,9	98,0	98,0
1.7.2	– szkolenia	5.186	11.229	7.913	6.012,7	115,9	53,5	76,0
1.7.3	– podróże służbowe krajowe i zagraniczne	2.764	5.065	3.416	2.484,4	89,9	49,1	72,7
2	Środki przekazane	742.988	922.463	897.826	854.651,4	115,0	92,6	95,2

L.p.	Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.			6 : 3	6 : 4	6 : 5
		Wykonanie	Plan (ustawa budżetowa na 2011 r. – zał. nr 14)	Plan po zmianach	Wykonanie na dzień 31.12.2011 r.			
			w tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	na realizację zadań bieżących dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych							
2.1	dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie części kosztów inwestycji	491.446	594.673	651.873	633.445,7	128,9	106,5	97,2
2.2	częściowa spłata kapitału kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych	430	50.000	25.000	5.502,3	1.279,6	11,0	22,0
2.3	dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód	112.464	154.669	102.663	97.864,4	87,0	63,3	95,3
2.4	finansowanie lub dofinansowanie ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnię lub konie	67.777	68.491	68.491	68.491,0	101,1	100,0	100,0
2.5	finansowanie zalesiania gruntów rolnych	42.194	45.754	42.965	42.963,5	101,8	93,9	100,0
2.6	działalność informacyjno–promocyjna	5.950	6.153	6.153	5.811,2	97,7	94,4	94,4
2.7	finansowanie zadań w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt	392	630	507	460,1	117,4	73,0	90,7
2.8	realizacja udzielonych poręczeń i gwarancji	71	1.973	114	113,2	159,4	5,7	99,3

L.p.	Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.			6 : 3	6 : 4	6 : 5
		Wykonanie	Plan (ustawa budżetowa na 2011 r. – zał. nr 14)	Plan po zmianach	Wykonanie na dzień 31.12.2011 r.			
			w tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2.9	pomoc finansowa na przygotowanie wniosku o rejestrację nazw i oznaczeń geograficznych pierwotnych produktów rolnych	0	120	60	0,0	0,0	0,0	0,0
2.10	realizacja pomocy dla rolników, którzy w 2008 r. lub w 2009 r. otrzymali płatność uzupełniającą do powierzchni upraw chmielu	22.260	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.11	realizacja krajowej płatności do powierzchni upraw rzepaku wykorzystywanego na cele energetyczne	4	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
3	Pozostałe koszty	178.962	284.965	155.931	137.221,6	76,7	48,2	88,0
3.1	nakłady na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	168.172	262.125	140.704	132.920,7	79,0	50,7	94,5
3.2	pozostałe koszty operacyjne	10.790	22.840	15.227	4.300,9	39,9	18,8	28,2
III	WYNIK (I–II)	93.453	–179.862	–67.329	21.883,3	23,4	–12,2	–32,5
IV	ŚREDNIOROCZNA LICZBA ZATRUDNIONYCH (w przeliczeniu na pełne etaty)	11.346	11.558	11.558	11.276	99,4	97,6	97,6

Część B. Dane uzupełniające

L.p.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2009 r.	Stan na dzień 31.12.2010 r.	Plan (ustawa budżetowa na rok 2011 – zał. 14)	Plan na 2011 r. po zmianach	Wykonanie na 31.12.2011 r.	7 : 3	7 : 4	7 : 6	
		w tys. zł						w %		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
	AKTYWA	535.040	583.052	591.088	525.336	604.440,1	113,0	103,7	115,1	
1	AKTYWA TRWAŁE	480.252	487.097	572.303	473.801	462.550,0	96,3	95,0	97,6	
1.1	Akcje i udziały	114.521	115.717	114.521	115.717	116.436,7	101,7	100,6	100,6	

L.p.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2009 r.	Stan na dzień 31.12.2010 r.	Plan (ustawa budżetowa na rok 2011 – zał. 14	Plan na 2011 r. po zmianach	Wykonanie na 31.12.2011 r.	7 : 3	7 : 4	7 : 6
		w tys. zł					w %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	AKTYWA OBROTOWE	54.788	95.955	18.785	51.535	141.890,1	259,0	147,9	275,3
2.1	Środki pieniężne	39.303	68.133	4.500	25.466	113.346,4	288,4	166,4	445,1
2.2	Należności krótkoterminowe	14.285	26.069	14.285	26.069	25.818,1	180,7	99,0	99,0
	ZOBOWIĄZANIA według wartości nominalnej	298.320	229.609	423.137	264.630	250.080,1	83,8	108,9	94,5
1	Zobowiązania wymagalne	4	0	201.018	0	0,0	0,0	0,0	0,0

Część C. Informacje dodatkowe

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2010 r.	2011 r.			6 : 3	6 : 4	6 : 5
			Plan (ustawa budżetowa na 2011 r.– zał. nr 14)	Plan po zmianach	Wykonanie na dzień 31.12.2011 r.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Przychody z tytułu sprzedaży środków trwałych	779	30	831	1.094,7	140,5	3.649,0	131,7
2	Nakłady na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	168.172	262.125	140.704	132.920,7	79,0	50,7	94,5
3	Amortyzacja	160.826	150.000	154.000	158.637,8	98,6	105,8	103,0

Załącznik nr 2

Zatrudnienie i wynagrodzenia

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2010 r.			2011 r.					10: 5 %
		Przeciętne zatrudnienie	Wynagrodzenie	Przeciętne wynagrodzenie miesięczne na 1 etat	Plan		Wykonanie			
					Zatrudnienie	Wynagrodzenie	Przeciętne zatrudnienie	Wynagrodzenie	Przeciętne wynagrodzenie miesięczne na 1 etat	
osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	osób	tys. zł	zł			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	ARiMR OGÓLEM	11.346	534.304,0	3.924	11.558	539.752,0	11.276	534.278,0	3.948	100,6
1.	Centrala, w tym;	1.220	89.621,0	6.121	1.200	96.566,0	1.188	87.305,0	6.124	100,1
1.1	Prezes	1	193,6	16.129	1	248,7	1	192,0	16.000	99,2
1.2	Zastępcy Prezesa	4,53	1.037,1	19.079	5	1.243,6	4,5	965,7	17.883	93,7
1.3	Pracownicy Centrali	1.214,5	88.390,3	6.065	1.194	95.073,7	1.182,5	86.147,3	6.071	100,1
2.	Pracownicy Oddziałów Regionalnych	3.003	150.522,0	4.177	3.620	174.579,0	3536	177.683,0	4.187	100,2
3.	Pracownicy Biur Powiatowych	7.123	294.161,0	3.441	6.738	268.607,0	6.552	269.290,0	3.425	99,5

Załącznik nr 3

Kalkulacja oceny końcowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Oceny wykonania planu finansowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dokonano stosując kryteria⁵¹ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2011 roku⁵².

Przychody D: 2.042.971,3 tys. zł

Koszty W: 2.021.088,0 tys. zł

Łączna kwota G: 4.064.059,3 tys. zł (kwota przychodów + kwota kosztów).

Waga przychodów w kontrolowanej łącznej kwocie: $Wd = D : G = 0,5027$.

Waga kosztów w łącznej kwocie: $Wk = W : G = 0,4973$.

Nieprawidłowości w przychodach: brak.

Ocena cząstkowa przychodów: pozytywna (5).

Nieprawidłowości w kosztach: brak.

Ocena cząstkowa kosztów: pozytywna (5).

Wynik końcowy $Ww = (5 \times 0,5027 + 5 \times 0,4973) = 5,0$

Ocena końcowa – pozytywna.

⁵¹ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

⁵² Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>

Załącznik nr 4

Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Komisja Finansów Publicznych
6. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
7. Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi
8. Minister Finansów
9. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
10. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
11. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego
12. Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa